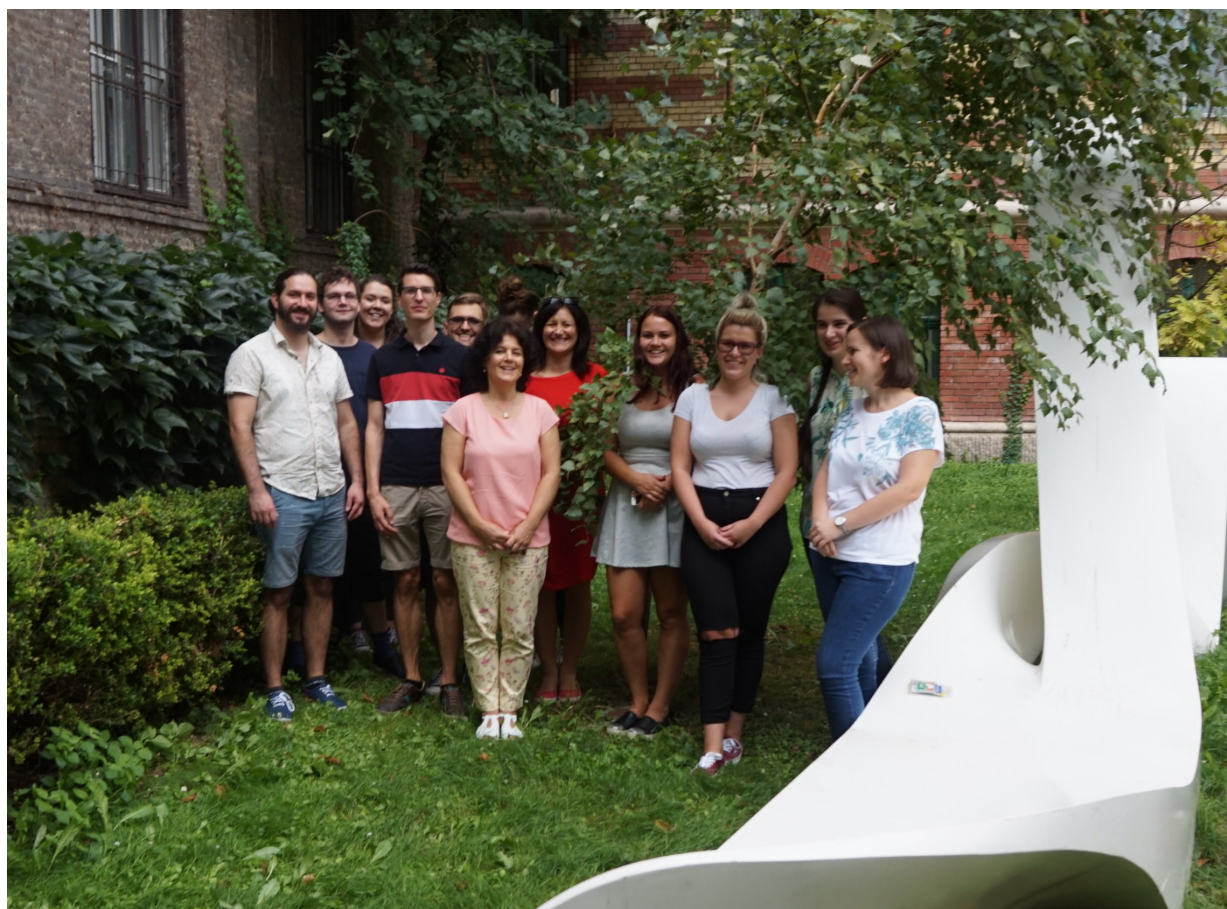

A Ruszisztikai Központ emlékezetes pillanatai 2018-ban

Ruszisztikai Központ, Eötvös Loránd Tudományegyetem
1088 Budapest, Múzeum krt. 6-8.

Tel.: 06-1-485-52-07

E-mail: ruscentre.budapest@gmail.com

Honlap: www.russtudies.hu

 www.instagram.com/russtudies_budapest

 www.facebook.com/ruszisztikai.kozpont/

Ünnepeink, találkozásaink

Szvák Gyula professzor 65 éves

2018. február 18-án Svzák Gyula professzor 65 éves lett. Az általa alapított Ruszisztikai Központ közösségének belső magja szűk körű, bensőséges ünnepségen köszöntötte fel. Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével Hudecz Ferenc akadémikus úr, az ELTE korábbi rektora.

A világ számos pontjáról és hazánk legkülönbözőbb helyeiről érkeztek méltató köszöntések a 65. évfordulóra, köztük V. Molnár Lászlótól, Kiss Ilonától, Valerij Platonovtól, az Orosz Kulturális Központ igazgatójától és Nyina Filippova történésztől.

Jubilál a nagy generáció

2018 a hazai ruszisztika nagy generációjának jubileumi sormintájával indult: 65, 70, 65, 70. Bodnár Erzsébet 65 éves lett, Havas Ferenc professor emeritus 70, Svzák Gyula professzor 65, Krausz Tamás professzor pedig szintén 70.

Krausz professzor köszöntésére 2018. február 23-án az ELTE BTK Történeti Intézetének Szekfű Gyula könyvtárában került sor. Az ünnepelt személyiségéhez méltóan a köszöntésekben elválaszthatatlanul összeolvadtak a hivatalos elismerő szavak és a személyes méltatások. Borhy László akadémikus, az ELTE rektora tanítványként szólt Krausz professzorhoz, Borsodi Csaba professzor, az ELTE BTK helyettes dékánja közvetlen kollégaként, Svzák professzor úr pedig a sok évtizedes barátság mindent felülíró nézőpontjából.

Krausz Tamás szoros intézményi kötődése az egyetemen belül mindig is kettős volt, így nem csak a Ruszisztikai Központ, hanem a Kelet-Európa Története Tanszék is "saját nyugdíjba vonulójának" tekinti Krausz Tamást. Ezt fogalmazta meg Juhász József tanszékvezető, aki az ünnepelt kezébe adta az igazi szellemi ajándékot: Krausz Tamás jubileumi köszöntő kötetét, a Tertium datur-t, a Ruszisztikai Könyvek sorozat legújabb, 44. kötetét. A hivatalos köszöntések sorát Fóris Ákos doktorandusz zárta, aki "megkerülhetetlen alak"-ként definiálta Krausz professzort a 20. századi kelet-európai történelem egyetemi oktatásában.

Amikor a Monty Python és a képregényíró találkozik Sztálin halálakor

Az alkotók, Thierry Robin és Fabien Nury történelmi fantáziaként határozták meg a műfaját. 2017-ben Armandi Ianucci skót rendező - nem tévedés, ugyanis a nomen nem mindig omen - filmre vitte a képregényt. A szereplőnek kiválasztott színészek között van többek között a Monty Python egykori tagja, Michael Palin is.

Magyarországon 2018. március 10-én mutatták be a brit vígjátékot, amit a bemutató előestéjén az érdeklődők megnézhettek a Ruszisztikai Kabinetben – orosz hangalámondással.

A hangalámondás sajátos szinkronizálási technika. Hallatszik ugyan az eredeti beszéd a háttérben (ez esetben angolul), ám egy erős férfihang túlharsog mindent és mindenkit. Ugyanakkor a filmhez tartozó (ez esetben) magyar felirat az eredeti angol szöveghez volt igazítva, ami nem mindig esett egybe az orosz hangalámondással.

Ez újabb réteget adott hozzá a satírához, így a hangalámondás egy idő után már nem volt idegesítő, hanem kifejezetten szórakoztató felhanggá változott. Miközben azon járt a néző esze, hogy az eredeti szövegmondás valószínűleg viccesebbé tenné a filmet, figyelme elsiklott néhány esetlenség felett és jót szórakozott a - nem túlságosan - banális helyzeteken, a - nem túlságosan - sematikus karaktereken és a híres angol humorhoz méltó, Monty Python-os színészi (arc)játékon. Kellemes meglepetést okozott, hogy a filmben alig akadt olyan poén, ami a szovjet mentalitás félreértésén vagy a korszak "nemismeretén" alapult volna és olcsó sztereotípiákból is kevesebb volt, mint amire számítani lehetett.

A közönség élvezte az alkotást. A filmnézést követő beszélgetésen a hozzászólók kivétel nélkül a korszakhoz kapcsolódó saját élményeiket és történelmi ismereteiket elevenítették fel. A történelmi hitelesség számonkérése kimaradt a beszélgetésből – szerencsére, hiszen egy, a burleszkre kacsintgató, abszurd és groteszk elemekkel teletűzdelt satírában a hitelességnek nem a tények szintjén kell megnyilvánulni.

140 éve született Borisz Kusztoyijev orosz festőművész

Az 1917-es oroszországi forradalmak centenáriuma kapcsán az egyik leggyakrabban használt illusztráció Borisz Kusztoyijev „A bolsevik” című alkotása volt. A festő legismertebb képein ugyanakkor az orosz vidéki élet ünnepi eseményei és jellegzetes színterei elevenednek meg kifinomult stílusban, a szecesszió vonzásában, ugyanakkor sok iróniával fűszerezve.

Kusztoyijev leghíresebb alkotásai közé tartozik „A teázgató kereskedőfeleség” című festmény, ami idén éppen száz éves. A gazdagon terített asztal mellett teázgató, kicicomázott kupec asszonyosság az ínycsiklandó gyümölcsök, díszes szamovár és egy hízelgő macska társaságában akár a kolumbiai Fernando Botero műzsája is lehetne, aki valószínűleg nem ismerte Kusztoyijev műveit, noha több mint fél évszázaddal fiatalabb nála. Boterot már jól ismerik világszerte, míg Kusztoyijevet kevésbé.

Ennek ideje véget vetni! A Ruszisztikai Központ interaktív, játékos formában emlékezett meg Borisz Kusztoyijev életművéről 2018. március 12-én 18 órától, orosz beszédfejlesztő foglalkozás keretein belül.

A nagy tollbamondás

Oroszország idén tizenötödik alkalommal rendezte meg "A nagy tollbamondás" elnevezésű, világra szóló helyesírási versenyét. Idén először Magyarországon is meg lehetett írni a tollbamondást, a világ több mint száz különböző helyszínével egyetemben 2018. április 14-én 13 órakor.

A főszervező a budapesti Orosz Kulturális Központ volt, a társszervező a Ruszisztikai Kutatási és Módszertani Központ, a helyszínt pedig az ELTE BTK biztosította.

A precíz koreográfiával és komoly kreatív energiák befektetésével megrendezett verseny kellemes élményt nyújtott a résztvevőknek és a szervezőknek. A ráhangolódást vicces TV-híradó különkiadás, gyorstalpaló helyesírástanfolyam, képes szómagyarázatok és egy rövid TV-riport segítette. A diktálásra kerülő szöveget Guzel Jahina kortárs orosz író megjelentés előtt álló regényéből választották ki. A diktálást Budapesten Jevgenyij Knyazev, a moszkvai Vahtangov Színház Kiváló Művésze végezte el, személyesen, élőben, nagy empátiával a versenyzők irányában.

A szöveg nehéz volt, még az anyanyelvűek számára is, az értékelési szempontok pedig nagyon szigorúak. A mintegy 60 résztvevő közül még így is legalább ötven hibátlan munkát adtak le. Nekik külön gratulálunk!

Orosz versek panorámája az Orosz Nyelv Napján

A "Posztolj egy orosz verset" akció sok izgalmat és örömet hozott a szervezőknek, a Ruszisztikai Központ női szakaszának. Már a jövő évi folytatást tervezgetik!

Egész seregnyi embert mozgatott meg a Ruszisztikai Központ gerilla-akciója, sok izgalmat és örömet hozva a szervezőknek és a résztvevőknek is! Az Orosz Nyelv Napján, június 6-án orosz költők versei lepték el Budapest, Nyíregyháza, Pomáz, Csömör, Bicske és Szank utcáit, Facebook- és Instagram-oldalunkat.

Felhívásunkra jelenlegi és volt hallgatók, doktoranduszok, kollégák, az orosz nyelv és kultúra szerelmesei válaszoltak. Mindenki kiválasztotta a neki legkedvesebb verset, kézzel kiírta vagy kinyomtatta, és kitette egy nyilvános helyre. Az eredményről készült fotók #orosznyelvnepja jeligén hódították meg az internetet.

Kultúra-terjesztő akciónk legnépszerűbb költője Szergej Alekszandrovics Jeszenyin lett, akinek két városban három különböző verse bukkant fel négy helyen is. A Ruszisztikai Központ nyírfa-csemetéje azóta az ő „Nyírfa” című költeményét viseli magán. A legmulatságosabb kép is Jeszenyin egyik verséről készült („Ó, mennyi a macska”), melynek egy példánya mostantól a csömöri Kacérgiliszta utca tábláján lakik.

Természetesen Alekszandr Szergejevics Puskin is az élmezőnyben volt három megjelent versével. Születésnapján az ELTE BTK D épületében álló mellszobrát ajándékoztuk meg egy költeménnyel.

Az akció emlékezetes pillanatairól szólva meg kell még említeni, hogy Marina Ivanovna Cvetajeva „Terem a vers” című műve lehetne a legszebb írásképek járó különdíj nyertese, míg Fjodor Ivanovics Tyutcsev „Silentium”-járól készült a legjobb fénykép. A leginkább helyhez illő vers „A hegedű vőlegénye” Vlagyimir Vlagyimirovics Majakovszkijtől, amely a pomázi zeneiskolásokat örvendezteti meg mostantól.

A lenti fénykép-montázon megtekinthetők még Anna Andrejevna Ahmatova, Oszip Emiljevics Mandelstam, Borisz Leonyidovics Paszternak és Arszenyij Alekszandrovics Tarkovszkij költeményei is.

Kelendők voltak az orosz filmművészet nyári csemegéi

A jó visszhang eredményeként idén másodszor hirdettük meg „Az orosz kultúra nyári csemegéi” című programsorozatot. Ha a tavalyi visszajelzések jónak mondhatók, akkor az ideiek egyenesen kitűnők.

A hétfő esti programok látogatottsága fölülmúlta a várakozásokat. Akár esett és fújt a szél, akár tűzött a nap, akár felirattal vetítettük a filmet, akár anélkül, az érdeklődők csak jöttek, jöttek. 2018 júliusi programjaink az orosz filmművészet szerelmeseinek kedveztek: a hónap öt egymást követő hétfő estjén az oroszországi mozi legújabb trendjeivel és alkotásaival lehetett megismerkedni.

Az első, július 2-i alkalmon Gyimesi Zsuzsanna tartott előadást az utóbbi évad filmterméséről és főbb vonulatairól.

Július 9-én a *Szívrogramok* című, többszörösen díjnyertes filmet tekintettük meg. Borisz Hlebnyikov művének kérdései fájdalmasan ismerősek voltak: hogyan lehet embernek, emberségesnek maradni egy embertelen, elidegenedett környezetben? Lehetséges-e élni, dolgozni, szeretni, amikor az embert több veszteség éri, mint öröm? Ez a film az évtizedek óta népszerű orvos-tematikát helyezi orosz kisvárosi milióbe. Szerencsésen ötvözi különböző műfaji filmek elemeit, de leginkább talán „közérzet-filmnek” tekinthető. Könnyed, de nem felületes alkotás. Érdeemes megnézni.

Második mozi-estünkön Andrej Zvjagincev *Szeretet nélkül* című alkotását vetítettük. Míg a *Szívrogramok* elsősorban Oroszországban aratott sikert, addig Zvjagincev filmje nemzetközi porondon is komoly eredményeket ért el. A mű hírnevét tükrözte programunk nézőszáma: a *Szeretet nélkül* vonzotta a legtöbb érdeklődőt. Nemcsak sikerüket, hanem tematikájukat tekintve is párba lehet állítani a két filmet, de míg az elidegenedés kérdésének kapcsán Hlebnyikov filmjében a tragédiák mellett megjelenik az öröm és remény is, addig Zvjagincev filmje olyan mértékű lelki sivárságot és reményvesztettséget tükröz, hogy a vetítés végén senki sem tudott megszólalni a döbbenettől.

Július 23-án a 2018-as *Dovlatov* című, Szergej Dovlatov író néhány napját megjelenítő filmet lehetett megnézni központunkban. Ifjabb Alekszej German legújabb művének vetítése hiánypótló volt, hiszen a magyar mozikban még nem mutatták be. A vetítést követő beszélgetés során az a vélemény bontakozott ki, hogy a lassú tempójú, melankolikus hangulatú filmet inkább korképnek lehet tekinteni, semmint biográfiának, és nem tükrözi azt a humoros-ironikus hangvételt, amiben maga Dovlatov tárgyalta a pangás korszakának fajsúlyos kérdéseit.

A záró filmet Alekszandr Hant rendezőnek köszönhetjük. Az epikus *Hogyan vitte el Vityka Csesznok Ljoha Stirt az elfekvőbe* című alkotást magyar fesztiválokon *Nem Ravasz, nincs Agy - csak Oroszország* címmel vetítették. Lehet, hogy Guy Ritchie-nek nem lenne ellenére az allúzió, hiszen van itt verekedés, pisztoly, autózás, butaság és vakszerencse... Meg egy kicsit több is. Sajátos road movie-val van dolgunk, amit apák és fiúk, kitaláltak és megnyomorítottak toposzai színesítenek, és persze alkohol, ezüst fogak, tengerparti poszter, műszálas pléd és társaik - némi Kusturica-reminiszenciával.

Alekszandr Szolzsenyicinre emlékezve

A Nobel-díjas író, Alekszandr Szolzsenyicin idén decemberben töltene be 100. életévét. Ebből az alkalomból október 11-én a Magyar-Orosz Művelődési és Baráti Társaság megemlékezést rendezett a Nemzetek Házában.

A beszélgetésen Soproni András, Szolzsenyicin műveinek magyar fordítója, valamint Nanovfszky György rendkívüli és meghatalmazott moszkvai nagykövet, Szolzsenyicin személyes ismerőse vett részt.

Soproni András a „GULAG szigetvilág” című mű keletkezési körülményeiről, tamizdat

kiadásairól és a regény magyar nyelvű kiadványairól is beszélt. Felszólalásának szakmailag legérdekesebb része a műfordítás nehézségeiről szólt: a lágernyelv magyarításáról, a mű stilisztikai sokrétűségéről, valamint az orosz - helyenként szintén lágernyelvi - szóhasználatok nyelvi átültetéséről.

Nanovfszky György moszkvai nagyköveti éveiről mesélt, amikor kapcsolatokat épített a magyar és orosz nép között, s missziója részeként aktívan kereste a frissen hazatelepült Szolzsenyicin társaságát. Elmesélte, hogy milyen módon sikerült megközelíteni az egyébként zárkózott ember hírében álló író, s miként vendégelte meg őt és több ország moszkvai nagykövétét a magyar követség.

A beszélgetés megmozgatta a hallgatóságot, hiszen sokan vannak, akiket a GULAG tematikája személyesen is érint, s így a mai napig hálásak a munkatáborok krónikásának.

Filmtörténeti kuriózumok Geréb Annával

A Magyar-Orosz Művelődési és Baráti Társaság, valamint a Ruszisztikai Központ közös szervezésében 2018. október 25-én az oroszországi filmtörténet igazi különlegességeit mutatta be a rá jellemző lelkesedéssel és humorral Geréb Anna filmesztéta.

Az előadás mindenki számára szolgált újdonságokkal, mivel az utóbbi évtizedben egy olyan felfedezést tettek a kutatók, ami miatt mind az oroszországi filmtörténetet, mind az oroszországi balett-történetet át kellett írni: egy ládában megtalálták Alekszandr Sirjajev balett-táncos és balettmester 1905 és 1909 között készült filmjeit.

Sirjajev mellett hallhattunk az első nagyobb szabású oroszországi mozi-filmekről, és a kor legnagyobb sztárjairól, Vera Holodnajaról és Ivan Mozzsuhinról. Sőt, nem csak hallhattunk róluk, hanem kezünkbe vehettük korabeli képeiket, és meg is nézhettük leghíresebb jeleneteiket a Szergij atyában vagy a Pikk dámában. Az előadás során a moziélményt Geréb Anna szórakoztató hangalámondása tette teljessé.

A Szekszárdi Garay János Gimnázium tanulói felpezsdítették az életet a Ruszisztikán

2018. november 21-én a Ruszisztikai Központot szó szerint megtöltötte a Szekszárdi Garay János Gimnázium orosz tagozatos tanulóinak csoportja, Nagy László tanár úr szervezésében és vezetésével. A látogatás célja a diákok orosz nyelv és kultúra iránti érdeklődésének fenntartása és esetleges továbbtanulási perspektívák megcsillantása volt.

A Trefort-kerttel való megismerkedés után a diákok megkóstolták a kvászt és kipróbálták, milyen dolog egy szűk folyosón lökdösődni. A Ruszisztikai Központ működésével való barátkozás után négy csoportra váltak szét és megkezdték a versenyfutást az idővel: négyszer 30 perc alatt ki kellett szabadulniuk a ruszisztikás szabaduló szobából, ki kellett nyomozniuk, merre járt Alisza, meg kellett fejteniük egy kvízt 16, jubiláló orosz személyiséggel kapcsolatban és színes tablót kellett készíteniük retró orosz képeslapok felhasználásával az élet nagy körforgásáról.

A szervezők (Igari Léna, Mészáros Zsófia, Szabó Viktor, Szaniszló Orsolya és e sorok szerzője) legalább annyira jól érezték magukat, mint a diákok és kísérőtanáraik. Ugyanis nem csak a feladatok elvégzése, hanem a feladatokat végzők szemlélése is sok örömet és vidámságot okozott. Nagy László tanár urat minden dicséret megilleti, mert valamennyi diákja fantasztikus partnernek bizonyult a művelődéstörténeti és nyelvi játékokhoz, ami hosszú és kiemelkedő minőségű pedagógiai munkáról tanúskodik. És ezt nem csak az alapján lehet lemérni, hogy a Szekszárdi Garay János Gimnázium orosz nyelvet választó tanulói szinte valamennyien eljutnak B2-es nyelvi szintre az érettségiig, hanem azon is, ahogyan egy ilyen rendhagyó nap programjain részt vesznek.

Természetesen készült egy csoportkép a Ruszisztikai Központ nyírfájánál a bölcsészkar udvarán és sok kiscsoportos fotó a matrjoska paravánnál a Ruszisztikai Kabinetben. Konfétka, bublik és vajaskenyér segítette a fizikai teljesítőképesség fenntartását. De a leghatékonyabb akkumulátornak mégiscsak a motiváltság, jókedv és elkötelezettség bizonyult.

Kitüntetést hozott a Téralpó a Ruszisztikai Központba

2018. december 6-án Valerij Platonov, a budapesti Orosz Kulturális Központ főigazgatója a központ fennállásának 45. évfordulójára rendezett ünnepségen érdemérmeket nyújtott át öt olyan személyiségnek, akik az elmúlt évtizedekben kiemelkedően sokat tettek a magyar-orosz kulturális kapcsolatok ápolásáért.

Bán Teodóra, a Budapesti Fesztivál- és Turisztikai Központ ügyvezető igazgatója, Kiss János, a Győri Balett igazgatója és Posta György, Tokaj város polgármestere mellett az ELTE BTK Ruszisztikai Kutatási és Módszertani Központ vezetője, Dr. Gyimesi Zsuzsanna is átvehette a megtisztelő kitüntetést, amely „A barátságért és együttműködésért” nevet viseli.

Az ünnepségre a budapesti Orosz Kulturális Központ fennállásának 45 éves évfordulója alkalmából került sor. A rendezvényt a központ főigazgatója, Valerij Platonov nyitotta meg, majd köszöntő beszédet mondott Vlagyimir Szergejev, az Orosz Föderáció magyarországi nagykövete és Schőberl Márton, a KÜM kulturális diplomáciáért felelős helyettes államtitkára.

Az Év Oroszdolgozata 2018 pályázat díjazottjai

2018. december 7-én tizenkettedik alkalommal került kihirdetésre, hogy 2018-ban ki írta a legjobb dolgozatot az országban orosz vonatkozású témában, aktív hallgatói státuszban. A díjátadó ünnepségen 2015 óta az eredményhirdetést a beadott pályázatok szóbeli prezentációja előzi meg.

Ez a megoldás azért nagyon érdekes, mert a jelenlévők részletes körképet kapnak arról, hogy a fiatalokat éppen milyen tudományos témakörök foglalkoztatják országszerte.

2018 pályázatainak különlegessége abban állt, hogy négy dolgozat is 9 pontot kapott a bírálóktól, ami azt jelenti, hogy hazai publikálásra érett, eredeti meglátásokat felsorakoztató munkákról van szó. A díjakat, mint mindig, Havas Ferenc professor emeritus, az Alapítvány az Orosz Nyelvért és Kultúráért kuratóriumának tagja adta át. Idén a Ruszisztikai Kutatási és Módszertani Központ is megtámogatta a díjazást.

A programot a november 29–30-án Jekatyerinburgban lezajlott "Homo sovieticus: pro et contra" című tudományos konferencia eredményeinek összefoglalója zárta, amelyen Gyimesi Zsuzsanna, Schiller Erzsébet és Szabó Viktor képviselte Magyarországot.

Bensőséges évbúcsúztató rövidfilmek társaságában

December 21-én délután négy órakor népes csoport gyűlt össze a Ruszisztikai Kabinetben, hogy egy munkával és élményekkel teli évet búcsúztassanak a 2017-18-as évek legjobb oroszországi rövidfilmjeinek társaságában.

„A rövidfilm napja” oroszországi és Oroszország határain is túlterjedő, ötödik éve folyó programsorozat főszerzői első alkalommal keresték meg a Ruszisztikai Központot azzal a javaslatukkal, hogy biztosítsunk teret az általuk összegyűjtött rövidfilm-almanachok levetítésére. Az ajánlat visszautasíthatatlannak bizonyult, s az Alapítvány az Orosz Nyelvért és Kultúráért társszervezésével két tematikus blokk vetítését hirdették meg.

Az első blokk a Fesztiválsikerek. „Egy mindenki ellen” címet viselte, és négy rövidfilmet vonultatott fel. Az alkotásoknak több közös nevezője is volt: a hit kérdésének kritikus vizsgálata, a már-már abszurdba hajló megközelítés, a fantasztikum megjelenítése, valamint az egyén szembenállása a társadalommal vagy egy magasabb rendű erővel. A ciklus cementje a humor volt. Egy-egy film végén spontán taps is felcsattant.

A második blokk, a Családi program. „Apák és fiúk” alkotásai tulajdonképpen mind a szülő-gyermek viszony dinamikáját vizsgálták. Az összeállítás színvonala kevésbé volt egyenletes, mint az első rövidfilm-válogatásé, mégis

mindenki találhatott egy-egy elgondolkodtató momentumot a családon belüli konfliktusokról és a harmónia felé törekvésekről. Karácsony előtt jól esett belefeledkezni azokba az alkotásokba, amelyek a generációs konfliktusok megoldódását ábrázolták.

A program igazi „közönségsiker” volt. A rövidfilm műfajilag rendkívül alkalmas arra, hogy egy-egy meghatározott problematikára fókuszálva, feszes tempójával 20-30 percre teljesen lebilincselje a hallgatóságot. Nálunk is ez történt: a közönség szinte együtt lélegzett a filmek ritmusára. A szünetekben pedig sütemények, pattogatott kukorica és tea mellett összeverődött társaságok beszélgettek el a filmekről és az előttünk álló újabb évről.

Ruszsztikai Napok (május 8-10.)

A legszínesebb és a legmozgalmasabb stand a Ruszsztikáé volt

A Ruszsztikai Központ standja volt a legszínesebb és legmozgalmasabb a Trefort-kertben a Bölcsész Napokon. Kilencedik alkalommal vonultunk ki a szabadba 2018. május 8-án, hogy tudassuk a nagyérdeművel: létezőnk.

A Ruszsztikai Központ és a ruszsztika mesterszakos diákok a IX. Ruszsztikai Napok nyitóakordjaként idén is sátrat vertek a Trefort-kertben 2018. május 8-án.

A ruszsztikai könyvek vásárán az igazi könyvmolyok hatalmas kísértéssel küzdöttek: a stand látogatói ruszsztikai kiadványok sokaságából válogathattak. Az édesszájúakat konfetkával és süteményekkel örvendeztették meg a hallgatók. A vállalkozó kedvűek játékos feladatokat oldhattak meg, tesztelve tudásukat Oroszországról és az orosz kultúráról. Akik pedig szerették volna élményeiket megörökíteni, azok matrjoskaként vagy retro egyenruhában fotózkodtak. Az igazi orosz hangulatot a szamovárból felszolgált tea és a kvász biztosította.

Emberek, eszmék, évfordulók a Fortocska Galériában

2018. május 9-én 10 órakor a ruszisztika mesterszak és doktori program oktatói és hallgatói nagy örömmel nyitották meg a Fortocska Galéria legújabb plakátkiállítását „Emberek, eszmék, évfordulók Oroszországban” címmel.

A kiállítás különlegessége, hogy kalákában készült: minden hallgató választott egy 2018-ban kerek évfordulót ünneplő jeles orosz személyiséget, és készített róla egy plakátot. A plakátok olyan színesek és egyediek lettek, amennyire tarka kavalkádót maguk az évfordulósok alkotnak. A folyosó falán jól megfér egymás mellett Maxim Gorkij és II. Miklós, csakúgy mint Alekszandr Szolzsenyicin és Anatolij Taraszov. A megnyitó ünnepségen minden alkotó röviden bemutatta saját „választottját”, majd játékos formában ki kellett találni, hogy ki hányadik évfordulóját ünnepelheti.

Oroszország a választások után: kerekasztal beszélgetés

A 2018 tavaszán megrendezett oroszországi elnökválasztás után sokakat érdekel, hogy miként zajlott le maga a választás, és mire lehet számítani a jövőben a régi-új elnöktől. A Ruszisztikai Napok keretében 2018. május 9-én 12 órakor megrendezett kerekasztal-beszélgetésen a téma szakértői, Filippov Szergej történész, Gilyán György rendkívüli és meghatalmazott nagykövet, valamint Kemény László nyugalmazott egyetemi tanár, a beszélgetés moderátora, próbálták megválaszolni a legégetőbb kérdéseket. A három beszélgetőpartner a tárgyaló kérdéskör egy-egy szeletét világította meg. Kemény László azt vázolta fel, milyen törvényi keretek között és miként rendezték meg a választásokat. Gilyán György személyes tapasztalatairól beszélt, melyeket a választás napján az EBESZ megfigyelőjeként szerzett Krasznodarban. Filippov Szergej Vlagyimir Putyin új elnöki programjának tükrében vázolta fel Oroszország perspektíváit a következő hat évre. A program vége felé közeledve pedig izgalmas beszélgetés bontakozott ki Oroszország sajátos útjáról és nemzetközi beágyazottságáról. A 90 perces keret kevésnek bizonyult: a hallgatóság ugyanannyi új kérdéssel távozott, mint amennyivel érkezett.

100 éve írták alá a breszt-litovszki békét: kerekasztal-beszélgetés

1918. március 3-án írták alá a Német Császárság, az Osztrák–Magyar Monarchia, Bulgária és az Oszmán Birodalom, valamint a velük szemben álló Szovjet-Oroszország képviselői az I. világháború oroszországi fejezetét lezáró breszt-litovszki békét. Megítélése a mai napig ellentmondásos, történész kerekasztalunk résztvevői a kérdés főbb vitás pontjairól folytattak eszmecsere-t. 2018. május 9-én 14 órakor Gyóni Gábor vezetésével Krausz Tamás, Filippov Szergej és Fóris Ákos hozzászólásaikban a béke értékelésének széles spektrumát vázolták fel. Lenin béke melletti döntése vajon pürrhoszi győzelem, vagy tragikus veszteség volt? Mennyiben határozták meg az akkori események a mai orosz-ukrán viszonyt? Vajon az orosz fél tényleg a létéért küzdött a szerződés aláírása előtt, vagy lehetőség lett volna jobb békefeltételeket kikényszeríteni? A beszélgetés népes hallgatósága többek között ezekről a kérdésekről formálhatott véleményt a történészek vitája alapján.

Fémikonok a Ruszisztikai Kabinetben

Ma Magyarországon kétségtelenül Ruzsa György professzor a legszakavatottabb ismerője és értője az orosz ikonoknak, azokon belül a fémikonoknak. Május 9-én, a Ruszisztikai Napok keretében megtartott nyílt óráján a hallgatóság mintegy 20 különböző típusú fémikont vehetett kézbe. Nem mindennapi élmény volt.

Ilyen tárgyakat még muzeológusok is ritkán tartanak kézben, akkor is fehér kesztyűben. A Ruszisztikára látogatók nagy szerencséje, hogy Ruzsa professzor úr gyűjtő is, ráadásul olyan, aki nem félti, nem sajnálja gyűjteménye darabjait közkinccsé tenni. Ezért egy egész táskányi fém ikont becipelt a Ruszisztikai Kabinetbe és lebilincselő előadása közben kézbe is adta a "szóban forgó" darabokat.

Ackermann Sándor Oroszországról és a futballról

A Ruszisztikai Napok záróakkordjaként nagy büszkeségre adott okot, hogy a ruszisztika mesterszak végzett hallgatójával, Ackermann Sándor újságíróval beszélgethettünk megjelenés előtt álló művéről.

A *Putyin játéka – Oroszország és a futball* című könyv szerzőjét a ruszisztika mesterszak hallgatói, Kubik Zsombor és Koncsol András interjúvolták meg, de a népes közönség soraiból is több kérdés érkezett. A könyvnek az az alapkoncepciója, hogy a küszöbön álló futball világbajnokság apropóján az orosz futballon keresztül ismerjük meg különböző nézőpontokból magát Oroszországot is. A beszélgetés során

rendkívül árnyalt és értő mini-elemzéseket hallhattunk a politikai-gazdasági hatalom és a foci viszonyáról, a dopping-botrányokról, a futball-huliganizmus nemzetközi vetületeiről, a világbajnokság aktuális kérdéseiről és még sok másról. A május végén megjelenő könyvet jó szívvel ajánljuk minden érdeklődőnek.

2018 első felének legnagyobb presztízsű rendezvénye a nagyköveti kerekasztal volt

A Ruszisztikai Központ idei legmagasabb rangú eseménye a IX. Ruszisztikai Napokon megrendezett nagyköveti kerekasztal beszélgetés volt május 10-én. Öt csúcsdiplomata tisztelte meg jelenlétével a Ruszisztikai Központot. Nanovfszky György 1993-1998, Kontra Ferenc 2002-2005, Székely Árpád 2005-2008, Gilyán György 2008-2010 között vezette Magyarország moszkvai nagykövetségét. A beszélgetést Gémesi Ferenc irányította, akinek szintén nagyköveti rangja van.

Valamennyi rendkívüli és meghatalmazott nagykövet beszélt a saját aktív követi munkájának politikai, gazdasági és szociológiai kontextusáról. Világosan kirajzolódtak az egyes időszakok sajátosságai, nehézségei és érdekességei. Számos olyan anekdotát osztottak meg a közönséggel, amik a kulisszák mögé engedtek bepillantást, ugyanakkor a korszakot is jól jellemezték. Úgy tűnt, a meghívott vendégek egymás számára is tudnak újat mondani. Rendkívül érdekesítő, ugyanakkor élvezetes beszélgetés alakult ki, az igazi profikra jellemző kollegiális légkörben.

Legutóbb 2009-ben ültek össze beszélgetni a jelen lévő nagykövetek, szintén a Ruszisztikai Kabinetben. A közönség nagy örömeire határozottan állást foglaltak amellett, hogy ne várjanak kilenc évet egy következő, hasonló jellegű összejövetelig.

Kutatók Éjszakája (szeptember 28.)

A 2018-as Kutatók Éjszakáján mintegy száz látogató, csupa jókedv, kíváncsiság, örömteli izgalom és intellektuális élvezet töltötte meg a Ruszisztikai Központ programhelyszíneit. A történelmi szabadulószoza labirintusában mindenki talált a kedvére való ösvényt. Inkább bejutni igyekeztek a résztvevők, sem mint kijutni.

A nyitó program Julia Ruzsina jekatyerinburgi történész előadása volt a Szekfű Gyula Könyvtárban. A téma az ötven évvel ezelőtt, 1968 augusztusában Moszkvában a Vörös téren lezajlott demonstráció volt. A magyar tudományos életben kevésbé tárgyalt esemény lényege az volt, hogy az 1968-as csehszlovákiai események kapcsán a központi állásfoglalással szembe menő magánvélemény kapott hangot nyilvánosan a Szovjetunió központjában. A számszerűleg talán jelentéktelennek tekinthető tüntetés jelentősége abban állt, hogy merészen élt a szólásszabadság jogával az orosz-szovjet államiság mindenkori legfontosabb színhelyén, a Vörös téren. A résztvevőkből nőtt ki a későbbiekben az első orosz Helsinki Bizottság.

Az 1960-as évek hangulatának komoly társadalmi-politikai felidézése után ugyanez a korszak elevenedett meg énekhangban és gitárzenében. A Russian Dolls formáció Szabó Kata doktorandusz gyönyörű énekével Zsanna Bicscevszkáját hozta el a könyvtárba. Majd következett a 80-as évek fellevenítése a Kino együttes dalával, végül pedig napjaink zenei kínálata Vaszja Oblomov számával. Komoly szervezői szigorznak köszönhető, hogy a közös éneklés nem ragadta magával a közönséget annyira, hogy lemaradjanak az előadásmorzsákról, amelyeket egy emelettel feljebb lehetett felcsipegetni a Ruszisztikai Módszertani Kabinetben.

Az elmúlt évek tapasztalata alapján kijelenthető, hogy a ruszisztikás kutatói éjszakák egyik legnépszerűbb előadója Filippov Szergej. Idén Nyesztor Mahno anarchista forradalmár politikai nézeteit vette górcső alá, és a tőle megszokott könnyed humorral tette befogadhatóvá a száz évvel ezelőtti történelmi korszak nagyon is súlyos dilemmáit. Gyóni Gábor ugyanebben a történelmi zónában mozgott előadásával: a cári család kivégzésével kapcsolatos újabb forrásfeldolgozások eredményeit ismertette. Humorral nem tudta megfűszerezni mondandóját, épp ellenkezőleg. Az előadás végén elnézést kért a hallgatóságtól, amiért ilyen „gyalázatos” történések felidézésére vállalkozott. Gyimesi Zsuzsanna az 1910-es évek végét és az 1920-as évek elejét egy olyan művész szemüvegén keresztül láttatta, aki mind személyes sorsa alakulása, mind a társadalmat sújtó rettenetes gazdasági körülmények miatt lehetett volna a világ legborúlátóbb embere is. A tolószékbe kényszerült Borisz Kusztoogyijev azonban más utat választott. Csak a szépre emlékezett és csak a szépet láttatta festményein, felelevenítve és stilizálva az orosz vidéki élet és a teljes XIX. század gazdag kulturális tradícióit.

A Ruszisztikai Központ fiatal kutatógenerációja idén is tarolt. Szabó Viktor a tőle megszokott igényességgel és alaposággal beszélt Anton Makarenko pedagógusi munkásságáról, Farkas Ádám közel hozta a hallgatósághoz a szovjet James Bondot, Mály Tivardart, Mezei Bálint pedig majdnem 100 fotó segítségével felelevenítette egy II. világháborús magyar kórházvonat életét Reményi József főhadnagy fényképhagyatékából.

A programsorozat legizgalmasabb sávja a tényleges történelmi szabadulószoza kipróbálását tette lehetővé. Este 7 és 9 között, Mészáros Zsófia tervezésének és vezetésének köszönhetően, újabb négy csoport játszhatott egy jót a könyvtárban. A legnépesebb csoport Kaposvárról érkezett, a legtávolabbi résztvevő Jekaterinburgból jött, a legfiatalabbak tizenévesek voltak, a legidősebbek a nyugdíj felé kacsintgattak. Közben Rettegett Iván ellátogatott az 1970-es évekbe – igaz, csak filmvásznon a Halló, itt Iván cár című filmvígjátékban, ami bizony a mai nézőt is rendszeren megnevetteti. A filmet felvezető és a filmet levezető beszélgetést Szabó Viktornak köszönhattük.

A kereteket Szaniszló Orsolya biztosította a háttérből. A pirogok elfogytak. A tombolátárgyak is. Szeptember 28-án, este 10 körül könyv, póló, CD, DVD, sapka és jegyzetfüzet, és persze sok-sok élmény talált gazdára a Ruszisztikai Központban.

Az élet napos oldala Kusztoogyijev képein

2018. szeptember 28-án Gyimesi Zsuzsanna, a Ruszisztikai Központ vezetője Borisz Kusztoogyijev orosz festőről mesélt előadásában, aki idén ünnepli születésének 140. évfordulóját.

E neves festő élete korántsem mondható könnyűnek. Olyan időszakban élt, amikor a világ rohamosan változott. Megélte az első világháborút, az Orosz Birodalom megszűnését, s ezzel együtt a bolsevik hatalomátvételt is. Mindemellett magánéletében egyik csapás érte a másikat. Két éves korában elvesztette édesapját, édesanyja így egyedül maradt négy gyermekkel, egészen fiatalon. Felnőtt életében sem volt szerencsésebb, hiszen a harmincas évei elején nagyon komoly műtéten esett át, melynek következtében többé nem volt képes tolokocsi nélkül mozogni. Ami pedig akár teljesen tönkre is tehetne volna a családot lelkileg, az a harmadik gyermekük elvesztése volt.

Kusztoogyijev Asztrahány városában nőtt fel, s itt érte egy olyan maradandó élmény, amelynek köszönhetően elhatározta, hogy festőművésznek áll. 1887-ben a Vándorkiállítási Társaság soron lévő kiállítása ebbe a városba is eljutott. Az ekkor kilenc éves Borisz Mihajlovicsot teljesen elvarázsolta a Társaság kiállítása, s arról álmodozott, hogy majd egyszer Ilja Repin tanítványa lesz. Tizenötéves korától Pavel Vlaszov – szintén peredvizsnyik művész – tanítványa lett, aki rajzolásra tanította. Érdekesség, hogy három éven keresztül csak fekete-fehér rajzokat készíthetett. 1896-ban a pétervári Állami Művészeti Akadémia festőnövendéke lett, s teljesült az álma. Ilja Repin beválasztotta a legtehetségesebb tanoncai közé. Kusztoogyijev olyannyira elsajátította mesterének stílusát, hogy már szinte meg sem lehetett különböztetni, melyik ecsetvonás kihez tartozik. Ez tetten is érhető Repin egyik leghíresebb festményén, Az Állami Tanács ünnepi közgyűlése 1900-1903 címűn. Ennek a festménynek az egyik részét tudni illik Kusztoogyijev festette. Természetesen a festmény bemutatása után hírnévre tett szert, s ezzel együtt egyik megrendelés követte a másikat. Az a tény, hogy ösztöndíj segítségével Spanyolországba és Franciaországba utazhatott tanulni, nagyon sokat hozzá tett a művészetéhez, kezdte megtalálni a saját „hangját”. Az 1904-ben festett Reggel című festményén már érzékelhető, hogy nem akar többé Repinnek megfelelni, hanem a saját stílusa szerint fest. Kusztoogyijev saját elmondása szerint inkább érezte magát az orosz vidék festőjének, mint a nagyvárosokénak. Miután tolószékbe kényszerült, képzeletből festett tovább. Képein nem volt hajlandó tudomást venni a világháború okozta szörnyűségekről. Olyan festményeket akart létrehozni, amelyek képesek voltak vidámságot csempészni annak az életébe, aki rájuk nézett. Fontos megjegyezni, hogy nemcsak a portréfestészetben (II. Miklós orosz cár, A kereskedő felesége, Makszimilian Alekszandrovics Volosin), hanem a táj- és életképek (Pravoszláv farsang, Tél, Cséplés) megfestésében is jeles volt, nem beszélve a történelmi képekről (Bolsevik, A Komintern 2. Kongresszusa Szentpéterváron).

Borisz Kusztoogyijev azon festők közé tartozott, akik a forradalom során nem mozdultak el a harcos avantgárd irányába, noha a forradalom eszméjével azonosulni tudtak.

Nyesztor Mahno - Egy anarchista vezér a fehérek és a vörösök között

A 2018. szeptember 28-án megrendezett Kutatók Éjszakáján Filippov Szergej tudományos főmunkatársat hallgathattuk meg Nyesztor Mahno anarchista forradalmár szerepéről az oroszországi polgárháborúban.

A most 100. évfordulóját köszöntő oroszországi polgárháború (1917-1922) markáns következményekkel járt az orosz történelemre nézve, hiszen csaknem 70 évre pecsételte meg az ország sorsát. Ennek a történelmi eseménynek egy központi alakja volt Nyesztor Mahno, az ukrán származású anarchista forradalmár, aki egy saját, parasztokból álló gerillacsapatot vezetett a nyugat-ukrajnai térségben a háború alatt. Az előadás kezdetén megismerkedhettünk azzal a számunkra kevésbé ismert ténnyel, hogy miként is robbant ki az orosz polgárháború egy nehéz fémtárgynak és egy Oroszországon át haladó magyar katonákkal teli vonatnak köszönhetően. Ennek alapján csupán a véletlen műve, hogy éppen egy cseh katonákat szállító vonat egyik utasára ejtette le egy magyar azt a bizonyos fémtárgyat, amiből egy kisebb csetepaté alakult ki, majd pedig egy 5 éven át tartó háború.

Filippov Szergej később magára Nyesztor Mahno életművére tért ki részletesebben. Megtudhattuk, hogy egy szegényparaszti családból származó fiú hogyan vált a polgárháború egyik legjelesebb anarchistájává. Még az 1905-ös forradalom alatt csatlakozott az anarcho-kommunistákhoz és részt vett egy 1908-as merényletben, azonban fiatal korára tekintettel halálbüntetés helyett életfogytiglani kényszermunkára ítélték. 1917-ben, a februári forradalomnak köszönhetően Mahno kiszabadult börtönéből. Hazatérése után a parasztok között szervezkedni kezdett, végrehajtották a földosztást anélkül, hogy megvárták volna a bolsevikok utasítását. Politikai nézetei mind a bolsevikokkal, mind pedig a cáristákkal szembeállították, ezért kapták csapatai a Forradalmi Felkelő Sereg nevet. 1919-ben gerillataktikát alkalmazott Gyenyikin ellen, majd 1920-ban ténylegesen megkezdte a fehér erők felszámolását a vörösök oldalán mondván, hogy a „vörösökkel később is le lehet számolni”. Vrangel tábornokot sikeresen kiűzték a Krím-félszigetről, azonban Mahno számításai, miszerint a cáristák után a vörösöket győzi le, kudarcba fulladtak.

Mahnot és az anarchistáit a vörösök bekerítették és bár Mahnonak sikerült elmenekülnie, követőinek nagy részét a bolsevikok kivégezték. Így ért tehát véget az anarchista forradalmár az oroszországi polgárháborúban betöltött szerepe, s Mahno száműzetésben halt meg 1934-ben, Párizsban.

A makarenkói pofonon innen és túl

Szabó Viktor doktorandusz a 2018. szeptember 28-án megrendezett Kutatók Éjszakáján „A makarenkói pofonon innen és túl” - A Gorkij-telep és a Dzerzsinszkij-kommuna története címmel tartott előadást a Ruszisztikai Központban.

Anton Szemjonovics Makarenko neve hallatán általában az ő nevével fémjelzett pofon jut elsőként az emberek eszébe, ám az

előadás közönsége ennél jóval szélesebb és árnyaltabb képet kaphatott a híres szovjet pedagógus személyéről és munkásságáról. Az előadás kezdetén Makarenko életének fontosabb eseményeit ismerhettük meg, különös tekintettel azokra a momentumokra, amelyek későbbi pályafutására is hatással voltak. A továbbiakban pedig a szovjet pedagógia egyik legkiemelkedőbb alakjának nevelői és írói tevékenysége került előtérbe – mindez képekkel és idézetekkel színesítve.

Anton Makarenko érdemi pedagógiai munkássága az 1920-as évekre nyúlik vissza, amikor is megalapították a kis-és fiatalok számára fenntartott, Gorkij-telep néven működő nevelőintézetet. Itt fejlesztette ki és alkalmazhatta a gyakorlatban saját pedagógiai elveit – amelyeket az előadáson szintén megismerhettünk –, és amelyeknek működéséről és hatásairól a *Pedagógiai hősköltemény* című háromkötetes regényében olvashatunk. Ezen pedagógiai elvek különlegessége, hogy általuk a pedagógia tudományos módszerét is mintegy újjáteremtette: nem a gyermek, hanem a gyermekközösség mint szerves egész felé fordított fokozott figyelmet, az erre épülő módszerhez pedig szükségesnek látta többek között az iskolai dolgozók egész pszichológiájának megváltoztatását. Az orosz munkaiskola átszervezését is célul tűzte ki („mivel jelenleg burzsoá eszmei alapon áll”), azt vallva, hogy a munkának nem pusztán fizikai erőfeszítésnek kell lennie, hanem fontos, hogy „a munkáért vállalt gond és felelősség” örömet is okozzon annak, aki végzi. Személyének és módszereinek rendkívüli szerepe volt abban, hogy a polgárháború következtében otthontalanul csavargó, bandákba verődve bűnözővé vált árvákból végül „valódi szocialista emberek” válhattak a keze alatt.

Bár nem volt az erőszak híve, a Gorkij-telepen csattant el a híres-hírhedt „makarenkói pofon” is, amelynek történetét szintén megismerhette a hallgatóság. 1939-ben Makarenko a Szovjet Írószövetség mellett az Össz-szövetségi Kommunista (bolsevik) Pártba is kérvényezte a felvételét, ám hirtelen bekövetkezett halála miatt végül nem vált párttaggá.

Az utókor elismerte elméleti és gyakorlati munkásságát egyaránt, s módszereinek bizonyos elemei még ma is nagy jelentőséggel bírnak a pedagógiában. 1988-ban az UNESCO a XX. század legnagyobb hatású pedagógusai közé választotta. Minden bizonnyal rendkívüli ember és tanító volt, nem csodálkozhatunk tehát azon, ahogyan temetésén egy volt tanítványa fogalmazott: „Ma én az apámat veszítettem el...”.

Gyóni Gábor – Újabb adalékok a cári család kivégzéséhez

2018. 09. 28 –án a Kutatók éjszakája keretein belül Gyóni Gábor a cári család kivégzéséről tartott előadást.

Gyóni Gábor elmondta, hogy 10 éve is foglalkozott ezzel a témával, de azóta olyan dokumentumok kerültek elő, amelyek segítségével jobban rekonstruálhatók a 1918. július 16-ról 17-re virradó éjszaka történései.

Az újabb forrásokon kívül szó esett a kivégzés magyar vonatkozásairól is. Felmerült az a kérdés, hogy mennyire tekinthetők hitelesnek a visszaemlékezések, ha egy ember többször is megírta ugyanazt a történetet többféleképpen, mindig az adott politikai kánonhoz igazodva. Azt is meghallgathattuk, hogy a különböző évtizedetek politikai elitje és őket követve az egyszerű nép hogyan viszonyult a gyilkosságokhoz. Nagyon érdekes előadásnak bizonyult Gyóni tanár úr szereplése, ezúton is köszönjük.

Egy magyar szovjet szuperkém

2018. szeptember 28-án a Kutatók Éjszakáján Farkas Ádám előadásának köszönhetően betekintést nyertünk egy szovjet kém életébe. Mály Tivadar szovjet hírszerző tiszt volt az 1920-as és 1930-as években.

Tudni lehet róla, hogy Temesvárról származott, apja hivatalnok volt. Sok nyelven beszélt, emellett a kódolt nyelvet is tanulta, amely a későbbiekben segítségére lett. Belépett a hadseregbe, először az olasz frontra került, majd Oroszországba, de pontosan nem tudni hova. Feljegyzések szerint Asztrahányban, az Urálban és Cseljabinszkban eltöltött néhány évet. Következő évei fehér foltként világítanak az életrajzában, valószínűleg ezekben az években hadifogolyként dolgozott. 1926-ban került Moszkvába, ahol kémelhárítási feladatokat látott el. 1936-ban Angliába vezényelték, megkapta a londoni hírszerzés vezetését, ahol megkezdte a Cambridge-i Ötök beszervezését. Sikerült bejutnia a MI6 titkosszolgálatba, ahonnan évtizedeken keresztül gyűjtötték az információkat a Szovjetunióknak.

1937-ben megbízást kapott, hogy térjen vissza Moszkvába, mivel elterjedt róla, hogy német kém. Nem ítélték el azonnal, először munkát kapott a Lubjankán és csak pár hónap múlva kezdődött meg a vallatása. Kiderült róla, hogy tényleg kettős ügynök volt, így 1938-ban kivégezték. A szovjet kormány 1956-ban rehabilitálta.

Magyar kórházvonat a Don-kanyarban

Mezei Bálint előadása fotókra támaszkodott. A feldolgozásra került fényképhagyaték készítője Reményi József főhadnagy volt, aki a második világháború során tizenhétszer járt a keleti fronton a 154-es számú kórházvonattal, ami a Magyar Vöröskereszt tulajdonában állt. 1942-ben nevezték ki a kórházvonat gazdasági GH tisztjének. Érdeemes megemlíteni, hogy a második világháború alatt szolgált kórházvonatok közül egy sem került vissza Magyarországra, volt olyan, amely egészen Dániáig jutott el.

Ezekon a vonatokon magyar orvosok és önkéntes nővérek dolgoztak, és nemcsak magyar sebesülteket láttak el, hanem bárkit, akinek szüksége volt rá. Sok esetben több sérültet láttak el, mint amit a befogadó kapacitás megengedett. A sebesültek ellátása, különböző műtétek sokszor „spártai” körülmények között zajlott. Általában a vonat egy 4000 kilométeres útvonalon haladt, érintette a mai Ukrajna, Fehéroroszország és Lengyelország területeit. Érdekes tény, hogy minden vonat rendelkezett egy református lelkésszel és egy katolikus pappal.

Útjai során a főhadnagy nagy mennyiségű fényképet készített a kórházvonat és a vonat által érintett városok életének mindennapjairól. Reményi képei közül megrázó jeleneteket ábrázoló darabok is előkerültek. A fotós tiszt 1945-ben tért haza. A rákosi korszakban nyugatosnak számított, és a Szociáldemokrata Párt tagja volt. Egész életében szenvedélyes fotósként tevékenykedett.

Fontos hangsúlyozni, hogy ezek a fotográfiák mindennemű propagandacél nélkül készültek. Reményi archívuma 3-4 éve érhető el a nagyközönség számára. Az előadó, Mezei Bálint volt a Doni fotós című album szerkesztője, melynek összeállításában segítségére volt Reményi József legidősebb leánya, Reményi Mária, aki megtisztelte jelenlétével a Kutatók Éjszakáját. Az albumban fellelhető képek túlnyomó többsége 1943-44-ben a Szovjetunió tengelyhatalmak által megszállt területein készült. Sok képről nem tudjuk megállapítani, hogy pontosan mikor keletkeztek. Szerencsére az anyag negatívban marad fent, így könnyen lehetett jó minőségben digitalizálni őket.

Pillanatképek a ruszisztika mesterszak életéből

Nyílt nap a Tudományok Nemzetközi Napján

Február 8-a az Oroszországi Tudomány Napja. A Ruszisztikai Központ hagyományosan ezen a napon tart egy „utolsó körös” nyílt napot a ruszisztika mesterszakra jelentkezőknek.

A nyílt nap nem csak a múlt és a jövő, azaz az oktatók és a leendő hallgatók közötti találkozás fóruma, hanem jó lehetőség arra is, hogy a jelenlegi mesterszakosok véleményét formáljanak az elmúlt 1-3 szemeszterrel kapcsolat-

ban. A megfogalmazásra kerülő vélemények nem csak a leendő szakos hallgatóknak fontosak, hanem az oktatóknak is. A Ruszisztika mesterszak ugyanis rugalmas szak abban a tekintetben, amennyiben a hallgatóktól kapott építő kritikai visszajelzéseket igyekszik beépíteni a mindennapi működésbe.

A nyílt nap idén is telt házas volt, jó hangulatban telt és remélhetőleg sokakat fog a ruszisztika mesterszak felé terelni.

Az orosz emigráció hullámai a 20. században

Dr. Schiller Erzsébet irodalomtörténész nagy sikerű előadást tartott a Ruszisztikai Központban az orosz emigráció 20. századi hullámairól, sajátosságairól, jelentőségéről, érdekességeiről.

A történelmi, kultúrtörténeti, irodalomtörténeti és művelődéstörténeti aspektusokat ötvöző előadás komoly érdeklődést váltott ki a ruszisztika mesterszakos és történész hallgatók között.

Oroszország biztonságpolitikája nemzetközi kontextusban

2018. április 18-án a ruszisztika mesterszakon Dr. Resperger István ezredes, habilitált egyetemi docens, a Nemzetbiztonsági Intézet igazgatója előadást tartott a világ biztonságpolitikai hálójáról és az Oroszországnak ebben a kontextusban elfoglalt pozíciójáról.

Oroszország és a nemzetközi sportdiplomácia

2018. április 25-én a ruszisztika mesterszakon Deregán Gábor, a Magyar Nemzeti Kereskedőház sportdiplomáciai divízióvezetője tartott előadást az orosz sportdiplomácia aktuális kérdéseiről, igyekezve megvilágítani az orosz és a nem-orosz nézőpontok közti hasonlóságokat és különbségeket.

Vidám piknik az udvaron

2018. június 20-án mindannyiunk örömére szép idő volt: sütött a nap, de nem túlságosan, nem fújt a szél, nem esett az eső. Így délután a már hagyományosnak mondható évzáró ruszisztikai piknikünket a szabadban, saját kis nyárfánk társaságában tartottuk meg.

A hangulat felszabadult, vidám, időnként nosztalgikus volt. A felszabadultság abból fakadt, hogy a ruszisztika végzős hallgatói délelőtt sikeresen államvizsgáztak, megvédték szakdolgozatukat, és most megünnepezték sikereiket, az együtt eltöltött két évet. Oktatóink, mesterszakos- és doktorandusz-hallgatóink finomabbnál finomabb sütemények mellett osztották meg egymással az elmúlt év élményeit, örömet, bánatot, hullámhegyeket és hullámvölgyeket, és természetesen a jövőre vonatkozó reményeket és célokat. Az évet sikeresen zártuk le, a dínomdánom egészen estig tartott!

Beavatás a ruszisztikán

Már a regisztrációs héten beindult az élet a Ruszisztikai Központban. Szeptember 6-án izgalmas-mozgalmas programok segítségével ismerkedtek az első és másodéves hallgatók az oktatókkal, egymással és az előtük sorakozó feladatokkal.

Újrahasznosításra került a Fortocska Galéria „Emberek, eszmék, évfordulók Oroszországban” című kiállítása kvíz formájában. Mintegy 30 jeles orosz személyiség DIXIT-kérdéssé avanszált a társasjáték kedvelőinek nagy örömére. Szemrevételezésre került a Ruszisztikai Központ nyírfája, ami szépen cseperedik, dacára annak, hogy jelenleg két méter mély árok nehezíti a megközelítését. Ennél persze nagyobb akadály kellene ahhoz, hogy megakadályozza a ruszisztikások lelkes törekvéseit.

A nap legizgalmasabb programját – a szervezők szempontjából – a ruszisztikás történeti szabadulószoba adta. A három turnusból csak egy csoportnak sikerült (volna) kiszabadulni, de végül persze mindenki visszakapta civil életét, a helyszínt adó Történeti Intézet könyvtára pedig az eredeti funkcióját. A Kutatók Éjszakájára megtervezett játék főpróbája tehát nagyszerűen sikerült.

Sporttörténeti csemegék Oroszországból

A sport helye és funkciója a mai Oroszországban címmel tartott előadást Ackermann Sándor, a ruszisztika mesterszak végzett hallgatója, a 2018 tavaszán megjelent Putyin játéka. Oroszország és a futball című kötet szerzője, aki jelenleg a Külügyi és Külgazdasági Intézet orosz szakreferense.

A szeptember 19-i előadásra a ruszisztikás hallgatók mellett több külsős vendég is beült a korai, fél kilences kezdés dacára, ami jó döntésnek bizonyult. Az előadó ugyanis otthon volt mind a sporttörténeti, mind a sportdiplomáciai és aktuálpolitikai kérdésekben, így az előadás végére széles panorámakép rajzolódott ki az oroszországi sporttörténetről és a sport mint olyan mindenkori szerepéről, a nemesi műkedvelő sportolóktól kezdve a szovjet sportpropagandán keresztül a futballcsapat-tulajdonos oligarchákig.

Karácsonyozás a ruszisztikán gasztrotörténeti hangulatban

2018. december 12-én 18 órától terített asztal mellett búcsúztatták el a félévet a ruszisztika mesterszakos hallgatók és oktatók. Az összejövetel különlegessége abban állt, hogy minden étel orosz recept szerint készült, gasztrotörténeti felvezetéssel lett körbekínálva, a fogások között pedig - orosz szokások szerint - anekdotáztak a jelenlevők.

Tudományos élet

Fiatal Ruszisták Fóruma

Megalakult a Fiatal Ruszisták Fóruma az ELTE Ruszisztikai Központban.

2017. december 14-én az ELTE BTK Ruszisztikai Doktori Programjának négy doktorandusza megalapította a Fiatal Ruszisták Fórumát. Elsődleges céljuk, hogy rendszeres összejöveteleken meghallgassák és megvitassák egymás legfrissebb kutatási eredményeit, konferencia-előadások témáit, cikkírási kérdéseket.

A doktoranduszok 2018. január 8-án ültek össze először a Ruszisztikai Központban, amikor Farkas Ádám arról beszélt, hogy milyen felmérések készültek az elmúlt fél évszázadban a magyar-orsz kapcsolatokról. Előadásának „A magyarok orosz-képe a közvélemény kutatások tükrében 1970-1991 között” címet adta.

A második összejövetelre január 22-én került sor. Ekkor Mészáros Zsófia ismertette disszertációjának vázlatát, amelyben a XIX. századi orosz nihilizmust vizsgálja kortárs visszaemlékezések tükrében. Szabó Viktor felvázolta saját doktori kutatásainak lehetséges irányait. Szakmai

célként azt tűzte ki, hogy a földrajzi, elsősorban közterületek neveinek változásain keresztül komplex társadalom- és mentalitástörténeti képet rajzoljon a 20. századi Oroszországról. Szaniszló Orsolya felszólalásában a régészet területére kalauzolta a hallgatóságot.

Megjelent a 44. ruszisztikai könyv

A Ruszisztikai Könyvek sorozat 44. kötete Krausz Tamás professzor 70. születésnapja előtt tiszteleg, így megjelenése is a születésnaphoz lett igazítva. A kötet a Tertium datur. Írások Krausz Tamás születésnapjára címet viseli.

A kötet 39 tanulmányát Juhász József és Szvák Gyula szerkesztette hét tematikus blokkba, amelyek lefedik Krausz Tamás történészi érdeklődésének fő területeit.

A kultúrák közötti párbeszéd csatornáit

2018. április 13. pénteki napra esett, de ez nem feltétlenül jelent balszerencsét. Sőt! A Ruszisztikai Központban például izgalmas kulturális eszmecsere-re került sor 19 vendég részvételével négy országból, 15 városból.

A Russkiy Mir Alap támogatásával megrendezett utazó konferencia címe "Nyelv, irodalom, kultúra mint a kultúrák közötti kommunikáció mezsgyéi" volt. A résztvevők három napot töltöttek Prágában, majd ugyanennyit Pozsonyban, végül - Budapesten.

Minden nap délelőttje szimpóziummal telt, a délutánok pedig - az adott város kulturális sokszínűségének feltérképezésével.

A budapesti tudományos programok a Ruszisztikai Központban zajlottak le.

Filológusok Napja, konferencia, az orosz nyelv

"A modern orosz nyelv: a nyelvoktatás működése és problémái" címen rendezte meg 2018. május 25-26-án a budapesti Oroszországi Kulturális Központ XXIII. nemzetközi tudományos és gyakorlat-orientált konferenciáját, melynek szervezésében idén a Ruszisztikai Központ is szerepet vállalt.

A konferenciát május 25-én, a Filológusok Napján az Oroszországi Kulturális Központ igazgatója, Valerij Platonov nyitotta meg, a plenáris ülésen pedig többek között Goretity József irodalom- és fordítástudományi előadását, valamint Irina Oszipova metodikai tárgyú felszólalását követhette nyomon a közönség. A két nap során három szekcióban folyt a konferencia munkája, s a hallgatóság rendkívül színes képet kaphatott az orosz nyelvtanítás, irodalomtudomány, lingvo-kultúrológia és nyelvészettudomány aktuális helyzetéről. A „színes” jelző nem véletlen: az előadások tematikája a ghánai több mint 200-fős oroszórák tapasztalatától kezdve, a Csehországban kiadott legújabb nyelvkönyv bemutatásán át, az orosz nyelvtanítás etikett-elemeinek ismertetéséig terjedt, s a felsorolást még hosszan lehetne folytatni. A Ruszisztikai Központ színeiben Mészáros Zsófia és Gyimesi Zsuzsanna tartottak egy-egy előadást, illetve vezettek egy-egy szekciót.

A konferencia szakmai és operatív főszervezője Alina Urazbekova volt.

Magyar ruszisták történelmi és irodalmi arcképek nyomában

2018. június 22-23-án került megrendezésre Szombathelyen a Szláv Történelmi és Filológiai Társaság hagyományos, immár nyolcadik felolvasóülése "Történelmi és irodalmi arcképek" címmel.

A szakmailag színvonalas, mégis baráti hangvétellű esemény jelentősége abban rejlik, hogy évről-évre összehozza a Magyarország különböző tudományos műhelyeiben (Budapesten, Debrecenben, Szegeden, Pécsen, Szombathelyen, Egerben) élő és dolgozó, kezdő és tapasztalt ruszistákat: történészeket, irodalmárokat és kulturológusokat.

Az idei összejövetel címe „Történelmi és irodalmi arcképek” volt, és 26 előadás hangzott el. Nehéz összesíteni az elhangzottak tapasztalatát, annyira színes volt a tematika, mégis voltak kapcsolódási pontok, amelyek mentén élénk dialógusok alakultak ki. Az előadások és a megvitatások egyaránt rendkívül inspirálóknak bizonyultak: a különböző tudományterületek képviselői kölcsönösen szélesítették egymás ismereti és szellemi horizontját.

A Ruszisztikai Kutatási és Módszertani Központot Gyimesi Zsuzsanna, Mészáros Zsófia és Szaniszló Orsolya képviselte, akik saját előadásaik mellett a központ legújabb kiadványait is bemutatták a szakma képviselőinek. A Ruszisztikai Központ tágabb köréhez tartozó kutatók közül előadást tartott többek között Schiller Erzsébet és Szili Sándor.

Ruszsztikai könyvözön

A későnyári és koraőszi hetek bőséges könyvtermést hoztak a Ruszsztikának.

A moszkvai Akvilon kiadó gondozásában, és Maya Petrova szerkesztésében, megjelent az „Igyei i gyela” című könyv, amelyet Szvák Gyula 65. születésnapjának és a budapesti történeti ruszsztikai műhely három évtizedének szenteltek a nemzetközi ruszsztika (amerikai, brit, kínai, olasz és – főként – orosz) képviselői. A kötetben 95 oldalt tesz ki a Ruszsztikai Központ által szervezett konferenciák, szimpóziumok programleírása, szerepel benne a Központ valamennyi kiadványának felsorolása, valamint Szvák Gyula műveinek bibliográfiája. A kiadványt a jeles eseményeket megörökítő gazdag képanyag díszíti.

A Ruszsztikai Könyvek 45. köteteként látott napvilágot az előző évi nagy konferencia anyagait tartalmazó „Sztoletyije russzkoj revoljucii 1917 goda i jejo znacsenyije v mirovoj isztorii i kul'ture/The Centenary of the 1917 Russian Revolution(s): its Significance in World History. A Krausz Tamás főszerkesztésében megjelent terjedelmes kiadvány 13 ország 42 kutatójának előadásait tartalmazza öt nagy fejezetben. A magyar történészeket a kötetben 12 kolléga – köztük négy doktoranduszunk – képviseli.

A konferenciakötetet rögtön egy monográfia követte a sorozatban: Gyóni Gábor „A középkori Novgorod politikatörténete” című műve, amely a Történeti Ruszsztika Tanszék docensének habilitációs eljárás során megvédett dolgozata. A téma annál érdekesebb és fontosabb, mivel a 14. századtól Moszkvában kiteljesedő társadalmi-politikai-ideológiai modell legjelentősebb alternatívája a legalább 12. századi előzményekre visszanyúló, „köztársasági”, novgorodi hagyomány volt. Az összefoglalás a magyar történetírás adott témában első szintézis kísérlete, amely régi hiányt pótol a hazai ruszsztikai kutatásban és oktatásban.

Forradalmi könyvbemutató

Október 25-én délután két órakor bemutatásra került a Ruszisztikai Központ által 2017 májusában szervezett nemzetközi történeti ruszisztikai konferencia anyagát tartalmazó kötet. A Ruszisztikai Könyvek XLV. tagja az 1917-es oroszországi forradalom világtörténelmi és kulturális jelentőségét tárja fel.

14 ország 47 kutatójának tanulmányai jelentek meg a kötetben, s a téma olyan jelentős szakértőit lehet megtalálni a szerzők között, mint Sheila Fitzpatrick, Paul Le Blanc vagy Vlagyimir Buldakov. Az írások tematikailag és történelemszemléletüket tekintve is igen színes képet festenek 1917 eseményeiről.

A könyvbemutatón a kötet főszerkesztője, Krausz Tamás professzor jelképesen átadta a stafétabotot a következő ruszista nemzedéknek: rövid emlékezetpolitikai bevezetője után a Ruszisztikai Központ és a Történeti Ruszisztikai Tanszék fiatal munkatársai és doktoranduszai beszéltek a kötet jelentőségéről. Szabó Viktor a forradalom mai tudományos értelmezéseiről beszélt, míg Farkas Ádám a Tanácsköztársaságról szóló történetírással vont párhuzamot. Mezei Bálint egyetemi adjunktus a forradalom eseményei-

nek gimnáziumi oktatási nehézségeiről, valamint Antonio Gramsci forradalomértelmezéséről szólt. Kalous Antal a fekete százasok témakörét emelte ki felszólalásában, míg Mészáros Zsófia, a kötet főszerkesztő-helyettese a forradalom kulturális vonatkozásairól beszélt a kötet tanulmányai alapján.

Ahogy a tavaly májusi konferencia során, úgy a könyvbemutatón is felmerült a forradalommal kapcsolatban több vitás kérdés is, ami azt bizonyítja, hogy a témáról szóló dialógus nem jutott nyugvópontra az elmúlt 100 évben, s a következő 100 évben is lesz mivel foglalkoznia a téma iránt érdeklődő kutatóknak.

Beszélgetések Oroszországról

Barátok, kollégák és tanítványok vettek részt Szvák Gyula professor legújabb könyvének bemutatóján 2018. november 7-én, az ELTE BTK Történeti Intézetének Szekfű Gyula Könyvtárában.

A „Nem lelkenedezhetek főállásban” Beszélgetések Oroszországról című, Gyóni Gábor által szerkesztett kötet különlegessége, hogy ezúttal nem Szvák professor úr írásait olvashatja a nagyközönség, hanem az utóbbi négy évtizedben vele készült interjúkat.

Az eseményt a Gondolat Kiadó képviselője, Bácskai István nyitotta meg, majd az ELTE korábbi rektora, dr. Hudecz Ferenc akadémikus mutatta be a könyvet. Kiemelte azt az érdekes történeti ívet, ami az első, 1979-es, tudományos továbbképzési ösztöndíjas hallgatóval készült beszélgetés, és az utolsó, 2018-as, az ELTE Ruszisztikai Központjának éléről leköszönő professzorral készült interjú között húzódik, s ami nem csupán egy egyéni életutat tükröz, hanem a világtörténelem, a politika és a tudomány megannyi fordulatóát is.

Ezután – interjúkötethez illően – Kelen Károly újságíró folytatott beszélgetést Szvák professor úrral. Az

„interjú” igencsak kötetlen volt, hiszen fiatalkori barátok ültek egymás mellett, akik ez alkalommal éppen közönség előtt diskuráltak. Kelen Károly elsősorban arra volt kíváncsi, hogy miként működik jóbarátja szakmai közegben. Még a jelenlévő diákságot is megszólította, és megpróbálta kideríteni, hogy milyen tanár is Szvák professor úr, de a doktoranduszok szemérmessége miatt csupán annyi derült ki, hogy „jó”. Szó volt még a katonaevekről, moszkvai utazásokról és Oroszország múltjáról-jövőjéről. Aki ennél többre kíváncsi – az járjon utána a frissen megjelent kötetben!

„Homo sovieticus”: pro et kontra

2018. november 29–30-án Jekatyerinburgban tudományos konferenciára került sor „Homo sovieticus”: pro et kontra címmel, az ELTE és az URFU munkatársaiból álló magyar-orosz kutatócsoport közös projektjének részeként.

A tudományos tanácskozás az Uráli Föderatív Egyetem és a jekatyerinburgi XX. Századi Irodalmi Múzeum összefogásával valósult meg. Irodalomtörténeti, történeti, kultúr-történeti, szociológiai és filozófiai megközelítések léptek dialógusba egymással a rendezvényen, ami intenzív és termékeny interdiszciplináris légkört hozott létre. Az orosz akadémiai körök vita- és párbeszédkészsége rendszeresen ki szokott emelkedni a mezőnyből a tudományos konferenciákon. Így volt ez most is, komoly inspirációt adva a résztvevőknek a témájuk továbbviteléhez.

Öt várost, nyolc intézményt képviselt a húsz előadó, köztük az ELTÉ-t Schiller Erzsébet, Gyimesi Zsuzsanna és Szabó Viktor, akik A „szovjet ember” ambivalens megítélése a magyar és az orosz bölcsészettudományi kutatásokban a XX–XXI. században című nemzetközi kutatási projekt magyar résztvevői. Schiller Erzsébet egy Borisz Paszternák és Balázs Béla közti, eddig publikálatlan levélváltásról beszélt. Gyimesi Zsuzsanna az 1970-es években magyar és szovjet gyerekek között zajló levelezésről adott elő, sok személyes élményt megmozgatva a hallgatóságban. Szabó Viktor toponímiai kutatásai újabb eredményeiről számolt be, amelyekből a kisember-kultusz kezdetei bontakoztak ki az 1930-as évek Jekatyerinburgjában.

A rendezvény lelke Julia Ruzsina történész és Julia Matvejeva irodalomtörténész volt. Julia Ruzsina számos egyetemi jegyzet szerzője a XX. századi szovjet történelem és forráskezelés tárgykörében, évek óta rendszeres meghívott előadója a ruszisztika mester szaknak.

A konferencia anyagából, illetve a kutatócsoport további munkájának eredményeiből kollektív monográfia fog készülni 2019-ben.

Vendégelőadóink

Oxana Yakimenko ismét a Ruszisztikai Kabinet vendége volt

Oxana Yakimenko, a Szentpétervári Állami Egyetem Finnugor Tanszékének és a Tolmácsképző Intézetnek a kitűnő oktatója, a magyar irodalom értő tolmácsolója, fordítója és kiváló kutatója ismét kultúraismereti mesterkurzust tartott a Ruszisztikai Kabinetben.

Ezúttal az orosz filmipar 2017-es mozgásának bemutatásával adott izgalmas körképet/körképet a kortárs orosz kultúráról Oxana Yakimenko.

Beszélt le-nem-forgatott és be-nem-mutatott filmekről, bemutatott, de alaposan megtámadott alkotásokról, bemutatott és sikert aratott filmekről, kevesek által látott, de nagyon értékes művekről.

Van mit megnézni 2017 orosz filmterméséből (például az Aritmia, Szeretet nélkül, Szoficska, Mozgás felfelé, Dovlatov című alkotásokat).

Szerencsére Oroszországban is van mit megnézni 2017 magyar filmterméséből, többek között annak köszönhetően, hogy Oxana Yakimenko és tanítványai legalább nyolc magyar filmalkotást szinkronizáltak oroszra az elmúlt hónapokban.

A Carnegie Mellon Egyetem professzora a Ruszisztikai Központban

2018. május 17-én központunk vendége volt a Carnegie Mellon Egyetem professzora, Wendy Z. Goldman. "A sztálini terror - felülnézetből és alulnézetből" címmel tartott előadást.

A történész egy rendkívül jól strukturált, követhető, a témához képest könnyed hangvételű előadásban mutatta be a sztálini terror szerkezetét a társadalmi és politikai rendszer különböző szintjeiről nézve. A probléma megközelítésének komplexitása kapta a legnagyobb hangsúlyt, s a különböző szempontok felvetése igazán gondolatébresztőnek bizonyult.

Egy csipet oroszországi történettudomány – Julia Ruzsina előadásai a Ruszisztikai Központban

2018. szeptember 26. és 28. között az ELTE Tudományos Tanácsa támogatásának köszönhetően három előadással örvendeztette meg az ELTE BTK és a Ruszisztikai Központ vendégeit az Uráli Föderatív Egyetem docense, Julia Ruzsina.

Julia Anatoljevna nem először volt vendégünk: már több alkalommal részt vett konferenciáinkon, fellépett vendéglőadói minőségben, s vendéglátóként is több évfolyamnyi ruszisztikás hallgatóval került kapcsolatba jekatyerinburgi tanulmányútjaik során. Most szeptemberben tevékenységi területének három szegmensébe engedett bepillantást Budapesten. Első előadása a szovjet és oroszországi levéltárakban végzett kutatói keresőmunka jellegzetes vonásairól szólt. Julia Ruzsina ugyanis levéltáros végzettséggel is rendelkezik, s első aktív dolgozó éveit az uljanovszki levéltárban töltötte. A levéltárról nem csupán „belső” információkat, történeteket hallhattunk tőle, hanem megosztotta „külsős” tapasztalatát is, amit kutatói munkája során gyűjtött össze az oroszországi levéltárak széles spektrumában. Az előadás után hallgatónk olyan praktikus tanácsokkal a zsebükben távoztak, amiket saját szakdolgozó, kutatói munkájuk során biztosan kamatoztathatnak majd.

A második előadás, mely az „olvadás” korszakának filmművészetéről szólt, már szélesebb közönséget vonzott, a film szerelmeseit. A szovjet filmművészet az „olvadás” korában olyan általános fellendülésen ment keresztül, melynek során új műfajok, filmnyelvek, témák, kérdések jelentek meg. Julia Ruzsina az új jelenségek panorámaképét mutatta be a hallgatóságnak egy-egy kiemelkedő filmen, filmrészleten keresztül. Néhány Magyarországon kevésbé ismert művet is felhozott példaként, így még az igazi műkedvelők is kaptak tippet, hogy milyen „rég-új” filmek társaságában tölthetik majd el a borús őszi estéket.

Az utolsó előadás a Kutatók Éjszakája programsorozat részeként hangzott el, s az 1968-as csehszlovákiai események 50. évfordulójához kapcsolódott. Julia Ruzsina arról az akcióról beszélt, amelyet a szovjet katonák csehszlovákiai bevonulása ellen tiltakozásképpen szervezett nyolc ember a moszkvai Vörös téren 1968. augusztus 25-én. Julia Anatoljevna az akcióról és a résztvevők bírósági tárgyalásáról a korabeli szamizdat visszhangok, valamint a résztvevők későbbi visszaemlékezései alapján festett képet a hallgatóságnak. Érdekes, hogy a téma valamilyen okból sem a szovjet, sem a mai oroszországi történettudományban nem kifejezetten felkapott, így az előadásra el látogató magyar közönség igazi kuriózumot hallhatott.

Történeti Szibéria-képek és Amerika-képek Oroszországból

Dmitrij Kozlov, az Irkutszki Állami Egyetem docense, az Irkutszki Társadalomtudományi Intézet tudományos igazgatója két izgalmas előadással nyugtázta le hallgatóságát a Ruszisztikai Központban 2018. november 22–23-án.

A két téma látszólag távol esett egymástól – Oroszország és Európa Szibéria-képei; Szovjet filmek Amerika-képe az 1920-40-es évekből –, ugyanakkor mindkettő az imagológia területére kalauzolta a jelenlévőket.

A XIX–XX. századi oroszországi gondolkodásban megragadható Szibéria-képeket Dmitrij Kozlov a hatalom, az ellenzék és a nemzeti/helyi identitás szempontjai mentén csoportosította. Az „orosz Mexikó” és a „Vadkelet” csak kettő a felsorakoztatott színes képek közül.

A második előadás egy jól körülhatárolt forráscsoportra épült, mégpedig az 1920–40-es években készült szovjet játékfilmekre. Az ezekből kirajzolódó Amerika-képek egyrészt láthatóan követték a hivatalos ideológia elvárásait és azok hangsúly eltolódásait. Másrészt viszont egy-egy jelentősebb filmen belül a történetvezetés és az esztétikai elvek

síntjein különböző állásfoglalások kirajzolódását lehet felfedezni. Kozlov professzor olyan filmekből is mutatott be részleteket, amelyek a magyarországi filmtörténeti kutatásokban eddig kisebb hangsúlyt kaptak. Szándékosan nem beszélt Szergej Eizenstein alkotásairól, mert azok közismertek és mindenki számára hozzáférhetőek. Ugyanakkor nagy hangsúlyt fektetett Dziga Vertov, Lev Kulesov, Szergej Komarov, Fjodor Ocep, Grigorij Alekszandrov egyes alkotásaira.

Ez utóbbi előadás a Magyar-Orosz Baráti és Művelődési Társasággal közös szervezésben valósult meg.

Magyar ruszisták a nagyvilágban

Gyakorlaton a moszkvai nyárban

Puskás Anita, a ruszisztika MA abszolvált hallgatója 2018 nyarán 3 hónapot töltött a Moszkvai Állami Lomonoszov Egyetem Orosz Nyelvi és Kulturális Intézetében gyakorlorként, a Campus Mundi pályázat nyerteseként.

Szeptember 19-én pedig megosztotta tapasztalatait a jelenlegi mesterszakos hallgatókkal. Anita részletesen beszélt magáról a pályázatról és a pályázási folyamatról, kiemelve az előnyeit és azokat a momentumokat is, ahol körültekintő figyelemmel kell eljárni a pályázati anyag összeállításakor. Emellett olyan élénk képet kaptunk a foci-lázban égő Oroszországról és a nyári Arany Gyűrűről, hogy mi is kedvet kaptunk arra, hogy nyakunkba vegyük Oroszországot.

A ruszisztika mesterszak nagy bókot kapott Anitától: azt mondta, az volt számára legcsodálatosabb a három hónapos oroszországi tartózkodás alatt, hogy kézzel foghatóvá vált mindaz, amiről a mesterszakon éveken keresztül tanult.

X. Várnai Nemzetközi Módszertani Workshop

A várnai Csernorizec Hrabar Egyetem orosz központjának egyik legsikeresebb rendezvénye az évről évre megrendezésre kerülő, orosz tanárok számára tartott továbbképzés. Az ELTE BTK kilencedszer képviseltette magát. Az idei, jubileumi, X. nyári iskolán – 2018. augusztus 13–18. között – a metodikai szemináriumok mellett színes kulturológiai előadások is elhangzottak, az interdiszciplináris felfogás szellemében pedig a filmkészítés állt a középpontban.

A résztvevő országok csapatai idén saját készítésű kisfilmmel mutatkoztak be, majd egy viszonylag nagyobb kihívást jelentő feladattal: a frazeologizmusok tanításának módszereit bemutató workshopon kreatív megoldásokkal segítették a társaság összerázódását. A táncnak később is nagy szerepe volt: mind elméletben mind gyakorlatban lehetőség nyílt elmélyülni a műfajban. Szó került a báli táncokról és a legyező-nyelvről, és persze sor került este igazi bulira is. A tanárjelöltek rophatták az orosz népdalnak tartott (valójában műdal) Kalinkára, és tanulhatták az olasz, grúz, szerb és bolgár népi táncok alaplépéseit. A meleg nyári estéken senki nem sietett a szobájába, a "gyakorlat teszi a mestert" jegyében együtt táncoltak, énekeltek, beszélgettek a résztvevők és az oktatók.

Fiatalok Ázsia és Európa határán

2018. szeptember 4. és 10. között rendezte meg a Roszmologyozs és a Rosszotrudnyicsesztvo az „Eurázsia” Nemzetközi Ifjúsági Képzési Fórumot, melyen doktoranduszunk, Szabó Viktor is részt vett a Ruszisztikai Központ delegáltjaként. Az Eurázsiai Gazdasági Unió kulturális vonulatként is aposztrofálható rendezvénynek stílusosan az Európa és Ázsia határán található Orenburg adott otthont. Az Urál folyó partján fekvő városba több mint 800 fiatal érkezett a világ 77 országából, tanúbizonyságot téve arról, hogy napjainkban virágkorukat élik az ifjúsági szervezetek. A fiatalok a fórumon a kultúrák közötti kommunikáció és a nemzetközi együttműködés lehetőségeiről, valamint az önkéntesség jelentőségéről gondolkodtak közösen.

A XII. éves közgyűlésnek Tver adott otthont

A Russkiy Mir Alapítvány tizenkettedik éves közgyűlésére az ősi Tverben került sor. Már több mint 250 orosz központ és kabinet működik szerte a világban, lehetőséget teremtve az orosz nyelv tanulására, gyakorlására, az orosz kultúrával való találkozásra.

Tver méltó helyszínnek bizonyult. A központi rendezvények a város patinás nagyszínházában kaptak helyet, amely 250 éves múltra tekint vissza. A kerekasztalok közül kettő a területi központi könyvtár épületében zajlott le, amelynek alapításában tevékenyen részt vett a XIX. század egyik legnagyobb szatirikusa, Szaltikov-Scsedrin is. A szokásos kirándulás célpontja pedig a csodálatosan felújított, II. Katalin korabeli úti palota volt, amely eredetileg a Moszkva és Pétervár közti utazások cári pihenőhelyének épült.

Szóval az orosz történelem és kultúra tömény koncentrátumában szinte észrevétlenül feloldódott az a tizenkét év, amióta a Russkiy Mir alapítvány működik. Pedig már ez is komolyan veendő életkor. A budapesti orosz központ az elsők között jött létre, így bennünket szinte mindenki ismer, mi pedig sok régi ismerőssel futunk össze a közgyűléseken, és még több új személyes ismeretségre teszünk szert. Érdekes és izgalmas dolog tapasztalatokat cserélni a legkülönbözőbb társadalmi és gazdasági kontextusokban működő orosz központok munkatársaival a helyi adottságokról, kihívásokról, nehézségekről és eredményekről. Minden bizonnyal ez a szakmai eszmecsere a legfontosabb célja az asszambléknak.

Közművelődési expedíció helyszíne Budapest és a Ruszisztikai Központ

Az "Oroszország – a lehetőségek hazája" című kelet-közép-európai pályázat 6 magyar győztese, a szentpétervári Herzen Egyetem önkéntes központjának vezetői és két hallgatója, valamint a Pszkovi Egyetem négy diákja Budapestre érkezett, hogy négy, Szentpéterváron együtt eltöltött nap után itt folytassák expedíciójukat.

"Az orosz nyelv elkötelezett hívei"-nek csapata a Ruszisztikai Központban kezdte meg hivatalos budapesti programját. A vendégeknek sokáig tartott a Fortocska Galérián keresztül vezető út, mert belefeledkeztek a 2018-ban jubiláló orosz személyiségeket bemutató tarka kiállítás bogarászásába. Azután leragadtak a Ruszisztikai Kabinet bejárata melletti falújságnál is, ahol az elmúlt félév extra programjainak színes plakátjaiból készült patchwork-öt silabizálták. Végül beléptek a kabinetbe és örömmel látták, hogy itt nem kell különösebben bizonygatni, miért érdemes ma oroszul tanulni, mert a falakból is sugárzik az orosz történelem és kultúra iránti szeretet. És ezt a benyomást csak megerősítette bennük a központ két munkatársa, Gyimesi Zsuzsanna és Mészáros Zsófia, akik fogadták őket, valamint Igari Léna doktorandusz, aki a budapesti programokat előkészítette.

Az orosz nyelv, kultúra és művelődés népszerűsítését célzó projekt két éve vette kezdetét Szentpéterváron, a Herzen Egyetemen, Valerij Jefremov és Jelena Petrenko egyetemi oktatók irányításával. A projekt lényege, hogy önkénteseket toboroznak és képeznek ki arra, hogy érdekesen, újszerűen, szórakoztatóan hívják fel a figyelmet az orosz nyelv és kultúra sokszínűségére és értékeire. A képzést elvégzők az orosz nyelv önkéntes nagyköveteivé válnak, akik workshopokat, interaktív megmozdulásokat, drámapedagógia foglalkozásokat tartanak – óvodás kortól kezdve az egyetemista korosztállyal bezárólag minden szinten. Első lépésben Szentpétervár oktatási intézményeiben tevékenykedtek (bizony-bizony az orosz anyanyelvű gyerekek közt sem mindig népszerű a nyelvtan és az irodalom), majd rövid időn belül regionálisan jelentkező igényeket is elkezdtek kiszolgálni. 2017-ben Várnáig terjedt a hatósugaruk, 2018 decemberében pedig eljutottak egészen Budapestig.

A Magyarországon novemberben lezajlott pályázat 6 győztese (köztük négy ruszisztika mesterszakos hallgató) 4 napot töltött Szentpéterváron, ahol megismerkedtek az önkéntes egyesület különböző tevékenységi területeivel, bemutatták saját prezentációikat és megismerkedtek a fórum többi résztvevőjének munkáival. Ez azonban nem a csúcsa volt a pályázatnak, hanem az ígéretes kezdete egy hosszú távú együttműködésnek.

Ruszsztikai Filmklub

A sivatag fehér napja

A Ruszsztikai Filmklub eddigi rövid történetének legsikeresebb programja zajlott le a 20. században jeles napként megünnepest március 21-én. Az 1970-ben bemutatott *A sivatag fehér napja* című alkotás vetítésére több mint 20 érdeklődő jött el.

1970-ben Vlagyimir Motil filmrendező és kísérletező alkotótársai egyetlen filmmel ajándékozták meg a nagyérdeműt, de az igazi gyöngyszem lett: *A sivatag fehér napja* a szovjet western alias eastern műfajának remeke.

- A film lírai humorral meséli el egy hárem hányattatásainak történetét az orosz polgárháború vége felé, valahol a Kaszpi tenger mellett, a sivatagban, akik a bandita férj, egy szovjet katona és segédje, illetve a fehérek háromszögében toporognak.

A film különleges erénye a képzőművészeti allúziók szövete: mint ha Mihail Larionov, Pjotr Koncsalovszkij, Martirosz Szárján, Ilja Maskov, Pavel Kuznyecov, Borisz Kusztoogyijev és kortársaik egy-egy festménye elevenedne meg szinte minden jelenetben.

Ötven év ide vagy oda, ennek a filmnek ma is jó a sodrása, pedig lassú, és van feszessége, noha alig tetten érhető - a mai nézőnek is nagy élmény.

Ragyogj, ragyogj, csillagom!

A Ruszisztikai Filmklub idei harmadik vetítésére 2018. április 18-án került sor. Alekszandr Mitta 1969-ben bemutatott lírai vígjátékát, a *Ragyogj, ragyogj, csillagom!*-at nézték meg az érdeklődők Szabó Viktor értő felvezetése után.

A márciusban megtekintett *A sivatag fehér napja* után a törzsközönség újabb ámulatba esett. Ugyanis a *Ragyogj, ragyogj, csillagom!* is elbűvölő, sodró, vidám és humánus alkotás, ami majd ötven év távlatából, a mai profi filmes eszköztárhoz szokott nézőt is magával tudja ragadni. Hát igen, az igazi művészet legyőzi a tér és az idő korlátait. Erről szól és ezt bizonyítja is a *Ragyogj, ragyogj, csillagom!*

Májusi filmklub: *A komisszár*

A Ruszisztikai Napok keretében, 2018. május 8-án a Ruszisztika Filmklubja egy újabb remek alkotással örvendeztette meg az érdeklődőket: Alekszandr Aszkoldov 1967-ben készült, majd 1988-ban bemutatott drámájával, *A komisszárral*.

A program felvezetéseként a Vaszilij Grosszman elbeszéléséből készült film keletkezési körülményeiről és izgalmas utóéletéről, 1988-89-es diadalmenetéről Szabó Viktor mesélt. A filmklub résztvevői hamar megértették, hogy miért jutalmazták *A komisszárt* díjak áradatával a nemzetközi filmfesztiválokon. Az alkotás Aszkoldov vizsgamunkája, élete egyetlen filmje volt, s egyben magnum opusának is bizonyult: látványvilága gyönyörű, egyszerű zenéje magával ragadó, s a minimalizált dialógus ellenére is érzékletes képet ad a humanitás erejéről.

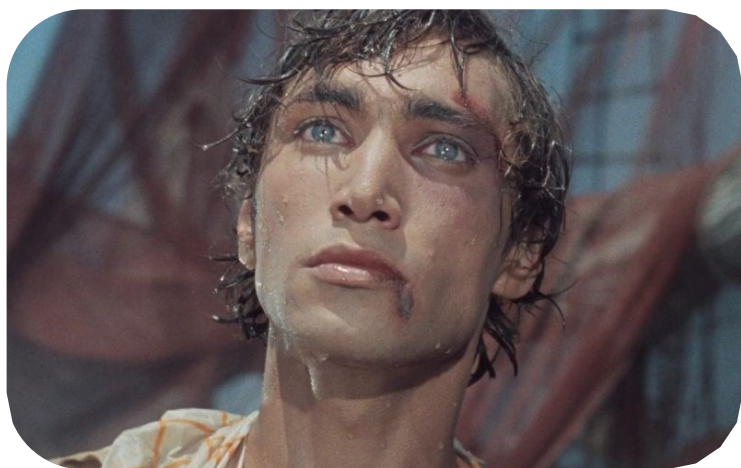

Szenzáció! A tengeri ördögöt látták a Ruszisztikán!

Október 24-én este hatkor színes társaság gyűlt össze őszi filmklub második vetítésére, hogy saját szemükkel lássák a hírhedt „tengeri ördögöt”, akit népszerűségben talán csak a Loch Ness-i szörny múlhat felül. Voltak, akik nosztalgiázni jöttek, s voltak olyanok is, akik egy friss filmélményre vágytak, mikor *A kétéltű ember* megtekintésére szánták estéjüket.

Az 1961-es film készítői, Vlagyimir Csebotarjov és Gennagyij Kazanszkij nagy fába vágta a fejszéjüket azzal, hogy Alekszandr Beljajev 1928-as regényének adaptációjára vállalkoztak. A kor technológiai fejlettségi színvonalán ugyanis igen komoly munkát igényelt a víz alatti jelenetek forgatása. Mai szemmel bizony mókásnak tűnik a tengeri növényzetnek aposztrofált díszlet, vagy a rajzolt cápa, ami átúszik a képernyő előterében. Viszont ha elvonatkoztatunk a képi megoldásoktól, akkor egy nagyon is szerethető, aranyos történetet láthatunk, ahol az ártatlan jóságot jelképező kétéltű ember, Ichtiander szembeszáll a kapzsi Don Pedróval, hogy megmentse a szépséges Gutiere-t, akibe első látásra beleszeretett. A filmben kortól függetlenül mindenki talált maga számára kedves momentumokat: a főszereplők csodálatosan kék szemét, a „tengeri ördögről” elhangzó dalt, a tengerparti táncjelenetet...

Úgy tűnik, hogy ismét sikerült kifognunk egy örökzöld klasszikust, ami az idő múlásával nem sokat veszített eredeti értékeiből.

Jó-e élni a mi galaxisunkban?

A *Kin-dza-dza* című, 1986-os szovjet film egyértelműen azt állítja, hogy a Földön sokkal jobb az élet, mint például a Pljukon. Pedig ott a nyelvtanulás nem nehéz, hiszen a mindent jelentő KU-n és a negatív érzéseinket társadalmilag elfogadott módon kifejezésre juttató KJU-n kívül alig egy tucat szót kell elsajátítani.

A film forgatókönyvét Georgij Danyelija és Revaz Gabriadze jegyzik, de az ötletelésnél Tonino Guerra olasz forgatókönyvíró is jelen volt. Ő fogalmazta meg, hogy a hosszú orosz teleket ellensúlyozandó érdemes lenne egy olyan filmet készíteni, ami segít felmelegedni. Így lett a sztori helyszíne egy olyan bolygó, ahol mindent sivatag borít és állandóan hőség van.

A rendező Danyelija Mihail Kalatozov-tanítvány, akinek a lírai hangvétellű Szállnak a darvakat köszönhetjük. Danyelija filmjeit is áthatja egyfajta tapintatos líraiság, de legszembeötlőbb jellemzőjük a szatirikus világlátás. Danyelija nevéhez fűződik az Olvadás korszakának kultuszfilmje, a *Moszkvai séta*, illetve számos vígjáték.

Ezek közül, valljuk be, nem a *Kin-dza-dza* a legjobb, bár a filmben van valami csalafintaság, ami nem hagy nyugodni és ami hosszasan tovább dolgozik bennünk.

A mai vizuális túlterheltség mellett időnként vontatottnak és túlon túl eseménytelennek tűnik a film. Ugyanakkor megható az a hangsúly, ami – éppen ennek a lecsupaszított-ságnak köszönhetően – jól láthatóan a bajtársiasság fontosságára helyeződik. Még csak barátságoknak sem kell kialakulni ahhoz, hogy a kiszolgáltatottságban őszintén egymásra találjanak az egyszerű emberek, mindenféle extrém körülmények között. Úgy látszik, ez a mondanivaló az 1980-as években is sürgetően aktuális maradt a Szovjetunióban. A *Kin-dza-dza* felfogható egyfajta fapados rozsdafantazynek, amit technikai lehetőségek híján – és a hiányból koncepciót kovácsolva – kézműves megoldásokkal valósítottak meg az alkotók. És miért ne értékelnénk ezt ma is, hiszen úgyszólván nagy divatja van mindennek, ami kézműves: bornak, csokinak, és talán a filmnek is(?).

A Ruszisztikás Filmklub idei programsorozata 2018. november 21-én a *Kin-dza-dza* vetítésével zárult.

Methodikai szombatok

2018 januári methodikai szombat

2018 első, orosz tanároknak szervezett methodikai szombatjára 2018. január 27-én 13 órától került sor. A megvitatásra került témák:

1. Ударение в современном русском языке: лингвистический и методический аспект проблемы
2. Одежда: новые и модные слова
3. Результаты первого тура Олимпиады по русскому языку.

A mesterkurzust Dr. Oszipova Irina vezette.

2018 márciusi methodikai szombat

2018 második, orosz tanároknak szervezett methodikai szombatjára 2018. március 3-án 13 órától került sor. A megvitatásra került témák:

1. Семантика возвратных глаголов, их эквиваленты в венгерском языке
2. Несколько трудных лексико-семантических групп прилагательных
3. Готовим учащихся к дискуссии: констатируем, спорим, соглашаемся

A mesterkurzust Dr. Oszipova Irina vezette.

2018 áprilisi methodikai szombat

2018 harmadik, orosz tanároknak szervezett methodikai szombatjára 2018. április 7-én 13 órától került sor. A megvitatásra került témák:

1. Трудные лексико-семантические группы прилагательных и существительных (продолжение начатой в марте темы)
2. Дискуссионный клуб «Преподаём грамматику»: Объем и порядок подачи грамматического материала первого года обучения

A mesterkurzust Dr. Oszipova Irina vezette.

2018 májusi metodikai szombat

2018 negyedik, orosz tanároknak szervezett metodikai szombatjára 2018. május 12-én 13 órától került sor. A megvitatásra került témák:

1. Слова: новые, модные, жаргонные, окказиональные
2. Интонация вопросительных предложений

A mesterkurzust Dr. Oszipova Irina vezette.

2018 júniusi metodikai szombat

2018 ötödik, orosz tanároknak szervezett metodikai szombatjára 2018. június 9-én 13 órától került sor. A megvitatásra került témák:

1. Языковой тренинг. Объяснение ошибок
2. Феномен авторской песни в русской культуре

A mesterkurzust Dr. Oszipova Irina vezette.

A Metodikai szombatok újabb évada zárult le, kitüntetéssel

Véget ért 2018 első félévi „Metodikai szombat”-jainak sorozata. Az orosz tanároknak szóló, kilenc éve tartó módszertani összejövetelek most is öt alkalommal kerültek sorra.

Idén a következő témák kerültek napirendre: visszaható igék; szemantikailag „nehéz” melléknevek; a szóbeli érvelés és vita nyelvi eszköztára; a nyelvi divat tükröződése a szókészletben; az orosz OKTV idei tapasztalatai; a nyelvtani minimum elve az oroszoktatásban; az intonáció; a hangsúly; jellegzetes hibák a magyar diákok orosz nyelvi megnyilvánulásaiban; a „szerzői dal” az orosz kultúrában...

A metodikai szombatok törzsvendégei mintegy harminc főt tesznek ki, de éves szinten majdnem száz nyelvtanár látogat el a szemináriumok valamelyikére. A szakmai vezető Oszipova Irina, aki nemcsak profizmusával, hanem karizmatikus személyiségével is leköti a hallgatóságot.

Idén minisztériumi szinten is elismerték Oszipova Irina érdemeit: magas rangú minisztériumi kitüntetést kapott a hazai oroszoktatás területén végzett elvülhetetlen érdemeiért és fáradozásaiért. Nehéz lenne kimerítően összefoglalni, mi mindent köszönhet a szakma Irina Oszipovának. Számos tankönyv és nyelvi segédlet szerzője, az Orosz Kulturális Központ legkedveltebb oktatója, az ELTE BTK sok évtizedet átívelő egykori oktatója, az orosz OKTV-k kulcsfigurája, és persze a mi metodikai szombatjaink fáradhatatlan vezetője. Sok szeretettel gratulálunk neki a megérdemelt kitüntetéshez!

2018 szeptemberi metodikai szombat

Az őszi félév első, orosz tanároknak szóló metodikai szombatjára 2018. szeptember 22-én 13 órától került sor a Ruszisztikai Kutatási és Módszertani Központban. A megvitatásra került témák:

1. Грамматика: Отрицание и выражение наличия / отсутствия
 2. Лексика: Фразеологизмы с усиленным отрицанием; Названия модных пряностей и специй
- A mesterkurzust Dr. Oszipova Irina vezette.

2018 novemberi metodikai szombat

Az őszi második, orosz tanároknak szóló metodikai szombatra 2018. november 10-én 13 órától került sor a Ruszisztikai Kutatási és Módszertani Központban. A megvitatásra került témák:

1. Процессы изменений в грамматике современного русского языка
 2. Родной язык на уроках иностранного
- A mesterkurzust Dr. Oszipova Irina vezette.

2018 decemberi metodikai szombat

Az idei utolsó, orosz tanároknak szóló metodikai szombatra 2018. december 8-án 13 órától került sor a Ruszisztikai Kutatási és Módszertani Központban. A megvitatásra került témák:

1. Страшилка и социалка – универбация как одна из моделей компрессивного словообразования
 2. Типы заданий на развитие навыков аудирования
- A mesterkurzust Dr. Oszipova Irina vezette.

Metodikai szombatok 2018-ban - visszapillantás

Idén a tizedik évadot zárta a Ruszisztikai Központ metodikai szombat-sorozata. Az orosz tanároknak szóló szakmódszertani mesterkurzusokat Oszipova Irina vezeti rendületlen kitartással, odaadással és energiával.

Miért töltik a komolyan leterhelt tanárok szabad szombatjaik egynegyedét az egyetemen, munkával, tanulással? A mesterkurzus rendszeres résztvevői egyöntetűen megfogalmazták, hogy nem csak a szakmaiság vonzza őket, hanem Oszipova Irina veretes orosz nyelvhasználat, sugárzó személyisége és az a barátságos, oldott légkör, ami a Ruszisztikai Kabinetben fogadja őket.

Az őszi félév sztártémái a nyelvi gazdaságosság különböző megnyilvánulási formái voltak a szóképzés területén. Továbbá szóba kerültek a tagadás, a meglét/hiány kifejezési lehetőségei, a különböző divatos fűszerek és főzési alapanyagok elnevezései, illetve az orosz nyelv változásának legaktuálisabb tendenciái is.

Idén először élő zenével bűcsúztattuk az esztendőt. Völgyi Zoltánné, a Xántus János Két Tanítási Nyelvű Középiskola tanára zongorázott és megénekelte a tanárokat.

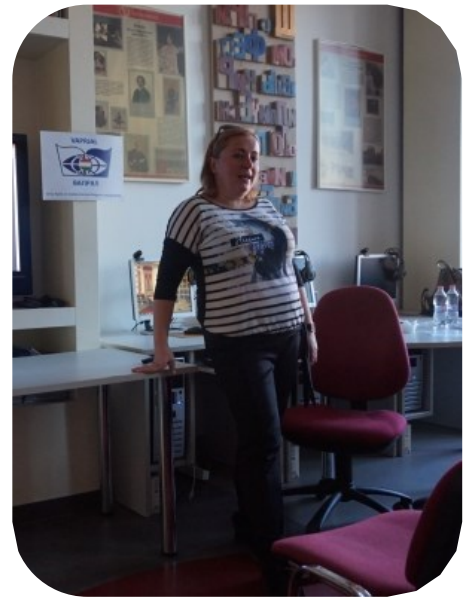

Nyelvoktatás

Orosz szakmódszertani mesterkurzus moszkvai szakértő vezetésével

2018. november 16-18-án sikeresen zajlott le az Orosz Nyelv- és Irodalomtanárok Magyarországi Egyesülete és a Ruszisztikai Kutatási és Módszertani Központ első közös módszertani továbbképzése Julia Karpova specialista közreműködésével, aki a moszkvai RUDN Egyetemről érkezett. A Moszkvában székelő Druzsba Narodov Egyetem az intenzív oroszoktatás fellegvárának is tekinthető, hiszen az Oroszországba érkező ösztöndíjas külföldi egyetemisták nagy része náluk készül fel egy tanév alatt arra, hogy oroszul folytassa felsőoktatási tanulmányait orvostudományi, jogtudományi, közgazdaságtudományi, bölcsész vagy mérnöki területen.

Julia Karpova három napon át segítette a magyar résztvevőket abban, hogy kamatoztatni tudják munkájuk során a Druzsba Narodov Egyetemen felhalmozódott módszertani tapasztalatok egy-egy morzsáját. Julia Karpova elméleti felkészültsége is impozáns volt, azonban a három napos intenzív együttlét igazi értékét a személyes munkatapasztalatok megosztása és a konkrét módszertani tanácsok adták, amiket szinte sorvezetőként lehet majd használni a tantermi munka során.

A Ruzsisztikai Központ 2018-as tevékenysége számokban

A Ruzsisztikai Központ honlapja magyar nyelven: <http://russtudies.hu/Bindex.php?lang=h>

A Ruzsisztikai Központ honlapja orosz nyelven: <http://russtudies.hu/Bindex.php?lang=r>

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának honlapján (<http://www.btk.elte.hu/aktualis>), az Eötvös Loránd Tudományegyetem honlapján (<https://www.elte.hu/esemeny>) és az oroszvilag.hu hírportálon rendszeresen jelennek meg közlemények és információk a Ruzsisztikai Központ rendezvényeiről és programjairól.

2018. január 1-je óta központunk munkájáról havi rendszerességgel készül statisztikai beszámoló. A havi beszámolók alapján a Ruzsisztikai Központban 2018. január 1. és december 31. között **327 rendezvény** került megrendezésre, beleértve tudományos és ismeretterjesztő előadásorozatainkat és nyelvtanfolyamainkat. A Ruzsisztika Központ munkájáról az alábbi adatokkal szolgálhatunk:

A Központ látogatóinak száma	A Központ látogatói és dolgozói által használt információs és könyvtári források száma	Orosz nyelvoktatás: csoportok és résztvevők száma	A honlapunkon megtalálható, rendezvényeinkről szóló közlemények száma	A honlapunkon megtalálható, rendezvényeinkről szóló publikációk száma
3277 fő	2430 egységnyi egyéni vagy csoportos forráshasználat	10 csoport, 2 rendszeres alkalom egyéni konzultációra, összesen 90 tanuló	34 orosz nyelven és 39 magyar nyelven	44 orosz nyelven és 51 magyar nyelven

